

Till
Kommunstyrelsen

Stimulans för Stockholm och nämndernas verksamhetsplaner med budget för 2009

Kommunstyrelsen: Miljömiljarden – förtydligande av ansvar, dnr 451-3871/2007.

Kommunstyrelsen: Översyn av reglerna för stimulansbidrag för ny-, om – och tillbyggnad av särskilda boenden för äldre, dnr 327-4949/2007

Trafik- och renhållningsnämnden: Lägesrapport nummer fyra, Stockholm Ren och Vacker 2007 till 2009, dnr 303-2749/2008

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Stimulans för Stockholm, med tillhörande uppdrag åt berörda nämnder och bolag samt budgetjusteringar för stadens bolag, bilaga 1, beslutas i enlighet med vad som anges i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
2. Kommunstyrelsen får besluta om Miljömiljardsprojekt, ändringsanmälningar och omfördelning av medel upp till 8,0 miljoner kronor per projekt, dnr 451-3871/2007.
3. Justerade indikatorer i kommunfullmäktiges budget för 2009 fastställs enligt bilaga 4.
4. Investeringsbudget inrättas för kommunfullmäktige m.m.
5. Staden, genom kommunstyrelsen, inträder i avtalet med regeringen och Global Water Partnership Organisation (GWPO) av den 14 januari 2004 med verkan från den 1 april 2009.
6. Avsättning för hemlösa med psykisk funktionsnedsättning disponeras i enlighet med vad som anges i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
7. Hushållsinkomstnivåer för beräkning av avgifter för sommarkoloniverksamhet från och med 2009 fastställs i enlighet med vad som anges i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
8. Socialtjänstnämndens hemställan avseende kundval i familjerådgivningen i Stockholm, dnr 325-1617/2008, anses besvarad med vad som anförs i detta ärende.
9. Den särskilda styrgruppen för Jobbtorg Stockholm under kommunstyrelsen (Dnr 331-1800/2007) upphör med anledning av att ansvaret för verksamheten flyttats organisatoriskt.

10. Kommunfullmäktige upphäver beslutet av den 17 oktober 2005, § 20, punkt 1-4.
11. Bostadsbolagen uppmanas att bygga inomhusnät med fiber i sina fastigheter och att ansluta dessa nät till ett öppet och operatörsberoende fibernät. Bolagens investeringsbeslut ska ske på marknadsmässiga villkor.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande.

1. Nämnderna medges budgetjuteri för ökade nettokostnader med 36,2 miljoner kronor. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2009 års budget.
2. Nämnderna medges budgetjuteri för ökade nettoutgifter med 54,0 miljoner kronor. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2009 års budget.
3. Nämndernas budgetar för 2009 justeras för ökade kostnader och intäkter med 3 516,9 miljoner kronor för redovisade omslutningsförändringar samt för övriga omfördelningar och justeringar enligt bilaga 3.
4. Kommunstyrelsen beslutar att delegera till stadsdirektören att besluta om Miljömiljardsprojekt, ändringsanmälningar och omfördelning av medel upp till 8,0 miljoner kronor per projekt under förutsättning att kommunfullmäktige medger detta, dnr 451-3871/2007.
5. Översyn av reglerna för stimulansbidrag för ny-, om – och tillbyggnad av särskilda boenden för äldre godkänns, dnr 327-4949/2007.
6. Trafik- och renhållningsnämndens lägesrapport nummer fyra, Stockholm Ren och Vacker 2007 till 2009, godkänns, dnr 303-2749/2008.
7. Stadsdirektören ges i uppdrag att teckna samarbetsavtal mellan service-nämnden och berörda nämnder avseende kontaktcenter.
8. Nämnderna uppmanas att besluta om justeringar och kompletteringar enligt vad som framgår i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilaga 4 och 5.
9. Nämndernas samtliga resultatenheter 2009 godkänns enligt bilaga 6.
10. Utöver vad som framgår ovan avslås nämndernas framställningar.

Irene Lundquist Svenonius
Stadsdirektör

Gunnar Björkman
Biträdande stadsdirektör

Sammanfattning

För att uppnå Vision 2030 då staden bedöms ha upp mot en miljon invånare görs nu en offensiv satsning för att långsiktigt stärka stadens ekonomiska utveckling och arbetsmarknad. Stadens satsning ska även motverka rådande lågkonjunktur. Stimulerande åtgärderna inriktas framför allt på investeringar och reinvesteringar i bostäder och infrastruktur samtidigt som nyproduktion av hyresrätter underlättas.

Stadens omfattande investeringsprogram ska fullföljas och den planerade nivån för 2010 och 2011 upprätthålls och förstärks. Under 2009 investerar staden närmare 12 miljarder kronor. Nyproduktion av bostäder ska tidigareläggas och omfattande upprustningsprogram genomförs i bostäder samt vård- och omsorgsboenden. Vidare fullföljs planerade satsningar i infrastruktur samtidigt som möjligheten att tidigarelägga infrastrukturprojekt med kommunal medfinansiering ska prövas. För att detta omfattande program av åtgärder ska kunna realiseras krävs att samtliga nämnder och bolag som berörs kraftsamlar och vidtar omedelbara åtgärder för dess genomförande. Stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden har en nyckelroll i genomförandet av stimulansåtgärder för Stockholms stad.

Som ett led i kommunstyrelsens uppsiktsplikt har stadsledningskontoret granskat nämndernas verksamhetsplaner. Stadsledningskontoret konstaterar att nämndernas arbete med att bryta ner kommunfullmäktiges mål har utvecklats ytterligare i jämförelse med föregående år. Samtliga nämnder har tagit fram årsmål för de indikatorer som stöder kommunfullmäktiges mål. Nämnderna tillämpar stadens system för integrerad ledning och uppföljning, ILS-webb, på ett aktivt och föredömligt sätt. Genom att nämnderna har utvecklat sina arbetssätt i ILS-webb har stadens målstyrning blivit mer tydlig och transparent. ILS-webb har inför arbetet med verksamhetsplan och budget 2009 utvecklats till att även omfatta verktyg för upprättandet av risk- och väsentlighetsanalys samt internkontrollplan. Utvecklingen innebär att kommunstyrelsens uppsiktsplikt kan utövas på ett mer effektivt och ändamålsenligt sätt.

Stadsledningskontoret bedömer att kommunfullmäktiges samtliga tre inriktningsmål kommer att uppnås under 2009. Av kommunfullmäktiges 14 mål för verksamhetsområdena bedömer stadsledningskontoret att tio kommer att uppfyllas under året. Resterande fyra bedöms uppfyllas delvis.

För inriktningsmålet "Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök" bedömer stadsledningskontoret att tre mål för verksamheten kommer att uppfyllas delvis. "Jobb i stället för bidrag",

”En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas” samt ”Framkomligheten i regionen ska öka” kommer att uppnås delvis. Anledningar är bland annat att konjunkturen viker samt att det tar tid för åtgärder, inom miljöarbete och utbyggnad av väg- och kollektivtrafik, att nå full effekt. Vidare anser stadsledningskontoret att flera av stadens nämnder angivit för låga årsmål för indikatorer inom miljöområdet. För inriktningsmålet ”Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras” bedömer stadsledningskontoret att målet för verksamhetsområdet ”Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka – trygghet, värdighet och valfrihet ska prägla hela omsorgen” kommer uppnås delvis till följd av låga årsmål inom vissa nämnder. I de fall nämnder angivit låga årsmål för enskilda indikatorer uppmanas de återkomma i tertiärrapport 1 med nya värden tillsammans med aktiviteter som stöder dessa. Samtliga uppmaningar redovisas i bilaga 5. Under respektive verksamhetsmål redovisas även exempel på nämnder med bra arbetssätt och ambitioner inom respektive område.

Ärendet

Ärendet inleds med de stimulansåtgärder som staden planerar för att stärka den ekonomiska utvecklingen och arbetsmarknaden i rådande konjunktur. Berörda nämnder och bolag har fått kompletterande uppdrag. I bilaga 1 har bolagen lämnat reviderade budgetförslag för 2009.

Samtliga nämnder har med utgångspunkt från kommunfullmäktiges budget 2009 och Vision 2030 inkommit med budget och verksamhetsplan för 2009. Som ett led i kommunstyrelsens uppsiktsplikt har stadsledningskontoret granskat nämndernas verksamhetsplaner. Nämnderna har, med utgångspunkt från kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena, fastställt verksamhetsspecifika mål, nämndindikatorer och aktiviteter.

Ärendet innehåller en granskning och uppföljning av nämndernas verksamhet och ekonomi som även innefattar måluppfyllelse och identifierade risker utifrån nämndernas risk- och väsentlighetsanalyser samt stadsledningskontorets synpunkter och förslag.

I nämndernas verksamhetsplaner görs även framställningar om omslutningsförändringar av nämndens budget. Vissa nämnder har även begärt budgetjusteringar som behandlas i detta ärende, enligt bilaga 3.

Justering av indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer fastställdes i kommunfullmäktiges budget för 2009. Stadsledningskontoret föreslår att ett antal indikatorer ändras eller utgår. Målvärden för vissa indikatorer som enligt budget 2009 ska tas fram under året fastställs i detta ärende, bilaga 4.

Stadens nämnder uppmanas att se över årsmål utifrån de, i detta ärende, justerade indikatorerna och i förekommande fall ta fram nya värden och redovisa dessa i tertialrapport 1. Nämnder som inte har angett årsmål eller har årsmål som ska justeras ska redovisa dessa i tertialrapport 1, bilaga 5.

Risk- och väsentlighetsanalys

Inför nämndernas arbete med budget och verksamhetsplan 2009 har stadens metoder för risk- och väsentlighetsanalyser utvecklats. ILS-webben har kompletterats för att vara ett verktyg för nämnderna i risk- och väsentlighetsbedömningen även för de verksamheter och processer som inte fångas upp av kommunfullmäktiges indikatorer. ILS-webben har även utvecklats till att inrymma nämndernas internkontrollplaner, vilka bilagts respektive nämnds verksamhetsplan.

Samtliga nämnder har genomfört en risk- och väsentlighetsanalys med utgångspunkt från kommunfullmäktiges indikatorer samt nämndens väsentliga processer. I samband med granskningen av nämndernas verksamhetsplaner har stadsledningskontoret även tagit del av nämndernas risk- och väsentlighetsanalyser och gjort en samlad bedömning av risker kopplade till kommunfullmäktiges mål. De risker som bedömts som allvarliga redovisas under respektive kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

Stimulans för Stockholm

Stockholms stads finansiella ställning är stark. Under ett antal år har staden visat ett positivt resultat och en stark balansräkning. Staden har avsatt överskotten för att finansiera engångsåtgärder som långsiktigt sänker stadens kostnader eller bidrar till en starkare tillväxt i regionen. Kommunkoncernens nettoskuld har i och med försäljningarna av tillgångar minskat från cirka 20,9 miljarder kronor per 2006-12-31 till cirka 8,6 miljarder kronor per 2008-12-31. Skulden kan ställas i relation till koncernens balansomslutning om cirka 116 miljarder kronor. Detta skapar handlingsutrymme för offensiva satsningar för att möta lågkonjunkturen.

En offensiv satsning görs för att stärka stadens ekonomiska utveckling och arbetsmarknad i en lågkonjunktur. Åtgärderna inriktas framför allt på investeringar i bostäder och infrastruktur samtidigt som nyproduktion av hyresrätter underlättas. I och med satsningen stärks staden inför utmaningen att nå en miljon invånare år 2030.

Stadens omfattande investeringsprogram ska fullföljas och den planerade nivån för 2010 och 2011 ska upprätthållas och förstärkas. Nyproduktion av bostäder ska tidigareläggas och omfattande upprustningsprogram i bostäder samt vård- och omsorgsboenden ska genomföras. De tillkommande investeringarna i nyproduktion uppgår till totalt cirka 10 miljarder kronor under en femårsperiod. Samtidigt utökas underhållsåtgärderna i främst miljonprogramområden med totalt 10 miljarder kronor under fem år. Sammantaget omfattar satsningen på nyproduktion och upprustning inom ramen för stimulans för Stockholm cirka 20 miljarder kronor. Redan under 2009 uppnås en halvårseffekt med cirka 1 miljard kronor som avser investeringar i nyproduktion och cirka 1 miljard kronor som avser utökade underhållsinsatser.

Vidare ska planerade satsningar i infrastruktur fullföljas samtidigt som möjligheten att tidigarelägga infrastrukturprojekt med kommunal medfinansiering prövas. För att detta omfattande program av åtgärder ska kunna realiseras krävs att samtliga nämnder och bolag som berörs kraftsamlar och vidtar omedelbara åtgärder för dess genomförande. Berörda bolag har fått i uppdrag att lämna reviderade budgetförslag för år 2009, se bilaga 1. Betydande insatser från bolagen kommer att krävas för att föreslagen resultatnivå och utökade investeringsvolym ska kunna genomföras. Detta kommer att ställa krav på att stadens plan- och byggprocess omedelbart påskyndas samt att exploateringsprocessen effektiviseras. Det är också

angeläget att stadens bolag prioriterar de åtgärder som i slutändan genererar minskade driftkostnader och minskad miljöbelastning.

Föreslagna utökningar av bolagens budgetnivåer beräknas motsvara externa arbetstillfällen för 1 500 personer under år 2009. Stadens nämnder och bolag ska ha en beredskap för att utöka antalet utbildningsplatser samt för utökad verksamhet inom jobbtorgen. Till detta kommer den statliga satsningen på vuxenutbildningen som innebär att fler får möjlighet att utbilda sig inom framförallt gymnasiala yrkesutbildningar. För att detta ska uppnås måste även staden utveckla sitt arbete inom området.

Tidigarelagda investeringar

De åtgärder som ska vidtas för att möta lågkonjunkturen innebär främst en tidigareläggning av infrastrukturprojekt och bostadsinvesteringar. Investeringar i idrottsanläggningar och bibliotek kommer även att tidigareläggas, bland annat till följd av tidigareläggningen av bostadsprojekt..

För att genomföra angelägna satsningar på väg- och spårtrafiken i Stockholm har staden under tidigare år avsatt totalt 6,4 miljarder kronor för att bidra till finansieringen av statliga infrastrukturprojekt. De projekt som är aktuella är Norra Länken, Citybanan, Förbifart Stockholm och överdäckning av E18 vid Tensta och Rinkeby. 1,9 miljarder kronor har hittills betalats ut. Under 2009 beräknas utbetalningar för projekten E 18 om 260,0 miljoner kronor och för Citybanan om 158,0 miljoner kronor.

Stadens bolag planerar investeringar om 21,2 miljarder kronor åren 2009-2011. Investeringsbudgeten föreslås justeras för stadens bolag med ytterligare 1,0 miljarder kronor 2009. Investeringarna genererar i första hand ett utökat bostadsbyggande i form av nyproduktion av hyresrätter. I den föreslagna utökningen av investeringsnivån ingår inte köp av fastigheter/förvärv av projekt. Enligt tidigare praxis budgeteras inte förvärv utan dessa prövas i särskild ordning. För att kunna prioritera och tidigarelägga projekt inom idrottsverksamheten uppmanas idrottsnämnden att genomföra uppdraget, som nämnden fick i budget 2009, att arbeta fram en långsiktig planering för idrottsverksamheten samt upprätta en långsiktig investeringsplan i tertialrapport 1 . Nämnden uppmanas också att ge förslag på investeringar som kan tidigareläggas. Ett tydligt exempel där det finns stora behov är simhallar. Förslaget bör därför prioritera att tidigarelägga reinvestering och underhåll av namngivna rangordnade simhallar.

Stimulans för bostadsbyggandet

Åtgärder ska vidtas för att snabba på processerna för den pågående nyproduktionen av bostäder i de kommunala bostadsbolagen, så att målet för bostadsbolagen om att bygga 6 000 lägenheter under mandatperioden säkerställs. För att stimulera bostadsbyggande i privat regi öppnar staden för lägre krav på medfinansiering av kommunala angelägenheter. Tomträttsavgälden vid nyupplåtelse sänks i enlighet med beslut i kommunfullmäktige den 26 januari 2009 och staden ska i nära samverkan med byggherrar säkerställa att arbetet med detaljplaner fokuserar på projekt som kan realiseras i närtid. Kommunal mark som anvisats och som byggherren inte börjat bygga på ska kunna anvisas till annan byggherre. För att föreslagna stimulansåtgärder ska kunna realiseras krävs att stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden tillsammans med stadens bolag kraftsamlar och vidtar omedelbara åtgärder för dess genomförande. Framför allt kommer det att ställas mycket stora krav på att stadens plan- och byggprocess påskyndas och att exploateringsprocessen effektiviseras.

Satsning på underhåll av stadens bostäder

I den justerade resultatbudgeten för bolagskoncernen föreslås att underhållsåtgärder motsvarande 816 miljoner kronor tillstyrks vilket innebär ett nollresultat efter finansnetto år 2009, se bilaga 1:1. Bolagens förslag till utökade insatser har sin tyngdpunkt i åtgärder för att komma till rätta med eftersatt underhåll inom främst stadens bostäder från 1960- och 1970-talen. Härutöver är insatserna bland annat energisparåtgärder, åtgärder som främjar trygghet för de boende i utsatta områden samt underhållsinsatser i vårdboenden och parkeringsanläggningar. Merparten av insatserna kommer att genomföras i ytterstaden. Vidare kommer satsningar på underhåll av stadens skollokaler att prioriteras.

De analyser av bolagens fastighetsbestånd som genomförts visar att underhållsbehovet är betydligt mer omfattande i AB Svenska Bostäder än i övriga fastighetsbolag. För att möjliggöra den nu väsentligt höjda ambitionsnivån i upprustningen krävs att insatserna fördelas mellan de tre bostadsbolagen och att den samlade produktionskapaciteten inom bolagen utnyttjas optimalt. I syfte att fördela underhållsåtgärder i koncernen och få till stånd en mer geografiskt samordnad fastighetsförvaltning kommer koncernstyrelsen föreläggas ett ärende med förslag om en viss omstrukturering av fastighetsbeståndet mellan bolagen.

Satsning på fiber i bostadsbolagens fastigheter

Kommunfullmäktige upphäver beslutet av den 17 oktober 2005, § 20, punkt 1-4, som bland annat berör utbyggnad av fibernät.

Bostadsbolagen uppmanas att bygga inomhusnät med fiber i sina fastigheter att användas för fastighetsdrift och olika kommunikationstjänster. Dessa nät ska även anslutas till ett öppet och operatörsoberoende fibernät. Bolagens investeringsbeslut ska baseras på en sund affärsplan och ska ske på marknadsmässiga villkor.

Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Stockholm ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

En storstad utvecklas genom att olika uppfattningar, kunskaper och kulturer möts. Det ska märkas att staden är en europeisk metropol och Sveriges huvudstad. Genom satsningar inom besöksnäringen lockas både företag och besökare till Stockholm. Staden ska vara en professionell och effektiv part för näringslivet och bejaka en konstruktiv dialog med näringslivets företrädare. Stadsledningskontoret bedömer att kommunfullmäktiges mål om att Stockholm ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad kommer att uppnås helt under 2009.

Flertalet stadsdelsnämnder lägger tonvikten på att utveckla samarbetet med det lokala näringslivet. Fastighetsnämnden understryker vikten av de särskilda kundmötena med hyresgästerna för att utveckla fastighetsförvaltningen. Flera nämnder, bland annat miljö- och hälsoskyddsnämnden, utvecklar sina e-tjänster. Inom servicenämnden skapas nu Kontaktcenter Stockholm som erbjuder en enkel och tydlig väg för företagare som söker information om stadens verksamheter. Arbetet med att skapa en e-lots för företagare och en så kallad one stop-shop i tekniska nämndhuset med syfte att etablera en kontaktpunkt för företagare fortgår. Stadsbyggnadsnämnden verkar för att öka markutnyttjandet i företagsområden och skapa goda förutsättningar för nya arbetsplatser i utvecklingsområdena. Genom det ökade samarbetet mellan de 47 kommunerna som ingår i Stockholm Business Alliance stärks både Stockholms och regionens konkurrenskraft.

Stadens nämnder arbetar vidare för att öka andelen verksamhet upphandlad i konkurrens. Stadsledningskontoret bedömer att kommunfullmäktiges mål om 30 procent upphandlad verksamhet uppnås under året. Fastighetsnämnden uppmanas att i

tertiärrapport 1 redovisa sin aktivitetsplan för upphandling och konkurrens. De nämnder som inte har för avsikt att fortsätta konkurrensutsättningen under 2009 uppmanas överväga om det finns verksamheter som kan drivas av andra än staden i enlighet med fullmäktiges beslut. Stadsledningskontoret vill särskilt uppmana Hägersten-Liljeholmen, Norrmalm och Skärholmen stadsdelsnämnder samt kultur- och fastighetsnämnden, kyrkogårdsnämnden och kyrkogårdsnämnden att utveckla arbetet med en ökad konkurrensutsättning och vidta aktiviteter som stöder detta.

Under 2009 kommer stadsledningskontoret att på stadens intranät sprida goda exempel där nämnder identifierat nya områden som kan upphandlas. Vikten av en strukturerad uppföljning av verksamheter och leverantörer betonas av bland andra exploateringsnämnden och stadsdelsnämnderna Farsta, Hässelby-Vällingby, Kungsholmen, Norrmalm och Södermalm.

Samtliga nämnder uppmanas att överväga när egenregianbud ska lämnas i upphandlingar och i dessa fall klargöra förutsättningarna för eventuella intraprenader. Nämnderna ska i tertialrapporterna redovisa skälen för att egenregianbud lämnas i upphandlingar.

Stockholm Business Region AB anmodas att i tertialrapport 1 ange årsmål och riskbedömning för indikatorn "Antal företag som staden har lotsat" och riskbedömning för indikatorn "Näringslivets uppfattning om staden".

Jobb istället för bidrag

Social- och välfärdspolitiken präglas av arbetslinjen som innebär att alla som kan arbeta och försörja sig själva måste komma bort från bidragsberoendet. Stadens samlade insatser för att stödja arbetslösa bidragstagare till egen försörjning ansvarar Jobbtorg Stockholm för. Stadsledningskontoret bedömer att kommunfullmäktiges mål om jobb istället för bidrag delvis kommer att uppnås under 2009.

Antalet bidragstagare har minskat stadigt de senaste tre åren, men under 2008 har minskningstakten dämpats. Lågkonjunkturen innebär att antalet personer med ekonomiskt bistånd förväntas öka under 2009 med sju procent jämfört med 2008. Även förändringarna i regler för sjuk- och arbetslöshetsförsäkringarna förväntas bidra till en ökning av antalet bidragshushåll medan en lägre flyktinginvandring förväntas minska antalet.

Arbetet med att minska antalet personer med försörjningsstöd intensifieras. Jobbtorgen har utvidgat sin målgrupp till att omfatta personer som står långt från ar-

betsmarknaden. Nämnderna redovisar att största risken för att målet inte ska nås är den försämrade konjunkturen, vilket är en omvärldsrisk som är svår att motverka effekterna av. Stadsledningskontoret uppmanar stadsdelsnämndernas att intensifiera samarbetet med jobbtorgen, arbetsförmedlingen och försäkringskassan om personer som står långt från arbetsmarknaden. Utbildningsnämnden uppmanas att i tertialrapport 1 besluta om aktiviteter som främjar samarbetet mellan vuxenutbildningen och jobbtorgen.

Stadsledningskontoret anser att stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm är positiva exempel på samarbete inom verksamhetsområdet försörjningsstöd. Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder planerar en gemensam flyktigmottagning. Ytterligare exempel på en effektiv verksamhet är rekryteringsprogrammet där över tusen personer fått arbete, vilket är 85 procent av deltagarna. Rekryteringsprogrammet har ett stort nätverk med företag inom flera branscher. Inom regionen pågår flera gemensamma projekt, exempelvis Täby kommun med 100 praktikplatser som erbjuds flyktingar som bor i Stockholms län.

Stadsdelsnämnderna Farsta, Hässelby-Vällingby och Spånga-Tensta har låga årsmål för indikatorn ”Andel flyktingar som är självförsörjande efter introduktion exkl. flyktingar som flyttat till annan kommun” och stadsledningskontoret uppmanar därför nämnderna att justera årsmålen i tertialrapport 1 samt ta fram aktiviteter som stöder dessa. Kommunfullmäktiges årsmål för indikatorn ”Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha” är 1 400 praktikplatser. Nämndernas sammanlagda årsmål uppgår endast till 1 085 praktikplatser. Stadsledningskontoret uppmanar därför samtliga nämnder att justera årsmålen, dessutom föreslår stadsledningskontoret att även stadens bolag omfattas av indikatorn. Bolagen anmodas att fastställa årsmål för indikatorn. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden uppmanas att fastställa årsmål för indikatorn ”Andel aspiranter som har avslutats, exklusive återremitterade, tolv månader efter inskrivning på Jobbtorg Stockholm” i tertialrapport 1 samt ta fram aktiviteter som stöder detta. Kungsholmens och Östermalms stadsdelsnämnder redovisar felaktiga årsmål för indikatorn, ”Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd” och uppmanas därför att justera årsmålet i samband med tertialrapport 1.

Skärholmen stadsdelsnämnd hävdar i sin verksamhetsplan att jobbtorgen ansvarar för att personer snabbt ska ut i jobb. Stadsledningskontoret vill förtydliga att det är stadsdelsnämndernas ansvar att minska behovet av och förkorta tiden för bidrag genom individuella lösningar och tidiga insatser. För de personer som står långt

från arbetsmarknaden ska utbildning och/eller stöd erbjudas, där stödet är ett medel för att nå målet om egen försörjning.

En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

Staden ska arbeta med de globala miljöutmaningarna ur ett lokalt perspektiv. Under 2009 är framförallt klimatfrågan i fortsatt fokus. Staden arbetar för att minska verksamheternas klimatpåverkan såväl genom att påverka invånare som företag att minska sin miljöbelastning. Stadsledningskontoret bedömer att målet delvis kommer att uppnås under 2009.

Stockholm stads miljöprogram följs upp inom ramen för verksamhetsmålet. De uppföljningsansvariga nämnderna har i verksamhetsplanerna formulerat ytterligare indikatorer för miljöprogrammets 27 delmål vid sidan av KF-indikatorerna. Kommunstyrelsen har därmed helt integrerat miljöprogrammets uppföljning i den ordinarie uppföljningen. Miljöprogrammet sträcker sig fram till 2011, vilket innebär att uppföljning av verksamhetsmålet och miljöprogrammet är sammanflätat under programperioden.

I Stockholm pågår ett ambitiöst och målinriktat miljöarbete. Lokala avvikelser av bland annat luftkvaliteten förekommer dock till följd av faktorer som bebyggelse- och resmönster. I budget 2009 fick trafik- och renhållningsnämnden 60 miljoner kronor för att planera och genomföra åtgärder i syfte att minska bullret och förbättra luftkvaliteten på Hornsgatan. Satsningen är ett led i stadens ambitionshöjning med miljö kvalitetsnormer men kommer också att ge viktiga erfarenheter angående effektiva metoder att förbättra luftkvaliteten i övriga staden. Stadsledningskontoret bedömer att aktiviteten och åtgärderna kommer att bidra till en långsiktigt hög måluppfyllelse.

Klimatutmaningen står fortsatt i fokus för nämndernas arbete inom verksamhetsmålet. Energieffektiviseringar, miljöbilsomställning, ekologisk mat och matavfallsåtervinning är exempel på områden med höga ambitionsnivåer. Allt fler nämnder redovisar även att arbetet med att bryta ned miljöprogrammet till lokala handlingsplaner pågår eller har genomförts.

Omställningen av stadens fordonspark till miljöbilar har nått långt och ska ovillkorligen vara genomfört till år 2010. Idag redovisar nämnderna en andel av 80 procent miljöbilar, vilket representerar ett ambitiöst och målinriktat arbete för minskad klimatpåverkan och bättre miljö. Trots att majoriteten av nämnderna har nått långt i omställningen återstår fortfarande ytterligare arbete för ett antal nämnder. Hägersten-Liljeholmens och Kunsgårdens stadsdelsnämnder samt Social-

tjänst- och arbetsmarknadsnämnden uppmanas att justera till ett mer ambitiöst årsmål och formulera aktiviteter som stöder en 100 procentigt andel miljöbilar 2010.

Stadsledningskontoret bedömer att andelen ekologisk mat kommer att öka under 2009. Flera nämnder har formulerat höga årsmål. Stadsdelsnämnderna Älvsjö, Hässelby-Vällingby och Hägersten-Liljeholmen har särskilt ambitiösa årsmål. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden har inte höjt ambitionsnivån från 2008 utan ligger kvar på ett två procentigt årsmål. Nämnden uppmanas därför att i tertialrapport 1 återkomma med ett justerat årsmål samt aktiviteter som stöder detta.

Stadsledningskontoret bedömer slutligen att målet om andel verksamheter som sorterar ut matavfall inte kommer att nås under 2009. Stadsdelsnämnderna Bromma, Enskede-Årsta-Vantör, Hässelby-Vällingby, Rinkeby-Kista, Skarpnäck, Skärholmen, Östermalm, samt socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden har lågt satta årsmål och uppmanas att i tertialrapport 1 redovisa årsmål som bättre stämmer överens med kommunfullmäktiges årsmål samt vidta aktiviteter som stöder detta.

Exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämndens hyresavtal med fastighetskontoret inkluderar elförbrukning, varför indikatorn elförbrukning utgår för dessa nämnder. Nämndernas mål att minska elförbrukningen kommer att mätas inom ramen för fastighetsnämndens indikator. Utbildningsnämnden arbetar för närvarande med att sammanställa elförbrukningen i samtliga skolor och återkommer därför med årsmål i tertialrapport 1. Skolfastigheter i Stockholm AB och Micasa fastigheter AB anmodas återkomma med årsmål för indikatorerna gällande obligatorisk ventilationskontroll i tertialrapport 1.

Bostadsbyggnadstakten ska vara hög

En växande stad ställer ökade krav på fler bostäder. Under mandatperioden planerar staden för 15 000 nya bostäder, varav 6 000 ska vara hyresrätter. En viktig åtgärd för att öka bostadsbyggandet är att påskynda arbetet med att ta fram detaljplaner, tiden från start-PM till antagen detaljplan ska därför under mandatperioden halveras jämfört med 2006. Stadsledningskontoret bedömer att målet om att bostadsbyggandet ska vara hög kommer att uppnås helt under året.

Hittills under mandatperioden fram till december 2008 har cirka 9 000 nya bostäder färdigställts och cirka 11 900 påbörjats.

Den vikande konjunkturen riskerar innebära att projekt inte kommer att kunna genomföras i planerad takt, vilket kan få effekter på måluppfyllelsen. För att möta den vikande konjunkturen görs en offensiv satsning inom staden för att stärka stadens långsiktiga ekonomiska utveckling. Nyproduktion i stadens bostadsbolag tidigare läggs och pågående nyproduktion snabbas på. För att stimulera bostadsbyggande i privat regi öppnar staden för lägre krav på medfinansiering av kommunala angelägenheter. Tomträttsavgälden vid nyupplåtelse sänks och staden ska i nära samverkan med byggherrar säkerställa att arbetet med detaljplaner fokuserar på projekt som kan realiseras i närtid. Kommunal mark som anvisats och som byggherren inte börjat bygga på ska kunna aviseras till annan byggherre. För att föreslagna stimulansåtgärder ska kunna realiseras krävs att stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden tillsammans med stadens bolag kraftsamlar och vidtar omedelbara åtgärder för dess genomförande. Framför allt kommer det att ställas mycket stora krav på att stadens plan- och byggprocess påskyndas och att exploateringsprocessen effektiviseras.

Exploateringsnämndens och stadsbyggnadsnämndens arbete med att bygga och planera stadsutvecklingsområden är väsentligt för att förverkliga den framtidsbild som tecknas i Vision 2030. Exploateringsnämnden redovisar 145 pågående projekt och 220 som planeras. För att säkerställa en hög och jämn takt i bostadsproduktionen fortsätter exploateringsnämnden arbetet med att söka nya områden som är möjliga för bostadsexploatering och stadsbyggnadsnämnden har en god beredskap i form av en betydande reserv av byggrätter i antagna men inte genomförda detaljplaner. I översiktsplanen och tidiga programarbeten identifieras nya stadsutvecklingsområden. Arbetsgruppen för cityomdaningen ser över möjligheten att komplettera cityområdet med bostäder. Stadsledningskontoret anser att exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden i tertialrapport 1 bör redovisa ytterligare aktiviteter som leder till fler bostäder i city.

Stadsbyggnadsnämndens arbete med att effektivisera planprocessen fortsätter med målet att halvera tiden för att ta fram detaljplaner. Under 2009 fokuserar nämnden på att effektivisera de tidiga skedena för att få ett tydligare och mer förutsägbart startskede med en förhandsbedömning och prognos om när planarbetet kan starta. Från och med 2009 ska en ny indikator mäta tiden från planbeställning till beslutad detaljplan för normalt respektive enkelt planförfarande. Stadsbyggnadsnämnden har föreslagit 24 respektive 14 månader som mål för 2009. Stadsledningskontoret anser att denna tid bör kortas väsentligt och uppmanar nämnden att revidera årsmålet till tertialrapport 1.

Stadsledningskontoret konstaterar att staden satsar för att säkerställa en fortsatt hög bostadsproduktion och vill understryka vikten av att exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden agerar proaktivt för att säkerställa en jämn bostadsproduktion över konjunkturcykeln.

Framkomligheten i regionen ska öka

Staden ska vara drivande i processen för att öka framkomligheten och i samarbete med andra aktörer verka för en utbyggd väg- och kollektivtrafik i regionen. Stockholm ska vara en sammanhållen och levande stad genom att ytterstadens stadsdelar kopplas samman med varandra och med omgivande kommuner. Satsningar på nya tvärförbindelser med spårväg kombinerar en förbättrad framkomlighet och regional integration med miljöhänsyn. Genom Förbifart Stockholm kommer framkomligheten att öka. Stadsledningskontoret bedömer att målet delvis kommer att uppnås under 2009.

Nya stora investeringar tar lång tid att realisera och påverkar framkomligheten under genomförandet, men ökar framkomligheten på lång sikt. På kort sikt gör stadsledningskontoret bedömningen att framkomligheten endast delvis kommer att öka. Stadsledningskontoret anser därför att trafik- och renhållningsnämndens bedömning om att målet att framkomligheten kan vara oförändrad jämfört med 2008 är rimligt, trots att kommunfullmäktiges mål kortsiktigt inte uppnås. Att öka framkomligheten förenat med en ökad säkerhet är en av trafik- och renhållningsnämndens mest prioriterade uppgifter för att minska olägenheterna för trafikanterna. Nämnden redovisar omfattande åtgärder för att underlätta trafikflöden. Bland annat ska ytterligare gator öppnas för trafik för att avlasta huvudstråken och arbetet ska fortsätta med digitala/variabla hastigheter. Vidare kommer nämnden att se över ologiska avstängningar och trafikregeringar som inte har med trafiksäkerheten att göra. Då trafik- och renhållningsnämnden analyserar framkomligheten utifrån mätningar som genomförts i oktober 2008 kommer nämnden eventuellt att justera årsmålet i samband med tertiärrapport 1.

Stadens delaktighet i de stora infrastruktursatsningarna, Citybanan, Norra Länken, Förbifart Stockholm med flera är strategiska för att på lång sikt öka framkomligheten. Trafik- och renhållningsnämnden intensifierar samarbetet inom den regionala styrgruppen för framkomlighet och stadsbyggnadsnämnden har en hög beredskap för att planera angelägna infrastrukturprojekt. Transport och resande är en nyckelfråga såväl i översiktplaneringen som i nämndens deltagande i arbetet med en ny regional utvecklingsplan.

För att öka framkomligheten och minimera olägenheter för trafikanterna fortsätter trafik- och renhållningsnämnden att undanröja hinder, trimma trafiksignaler och införa ny teknik. Flaskhalsar ska identifieras och trimningsåtgärder ska genomföras. Arbeten i stadens gatunät ska samordnas för att ytterligare minska olägenheterna för stockholmarna. Tillsammans med ny teknik för trafikinformation och trafikstyrning kommer sårbarheten i trafiken att minska och framkomligheten öka.

Trafik- och renhållningsnämnden, exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden har utarbetat en kommunikationsplattform med målet att skapa öppenhet och tydlighet i frågor om utvecklingen av Stockholm. Syftet är att det ska vara enkelt och snabbt att veta vilka projekt som pågår, hur dessa påverkar framkomligheten, vem som ansvarar och vart man vänder sig med frågor och synpunkter. Webbplatsen Trafiken.nu ger trafikanter en samlad och aktuell bild av trafikläget som underlättar resandet.

Under året kommer trafik- och renhållningsnämnden att identifiera fler platser för parkeringar. Nämnden kommer under 2009 att slutföra framtagandet av en parkeringsstrategi samt ta fram en parkeringsplan. Möjligheten att skapa fler platser utan att påverka framkomlighet, säkerhet och tillgänglighet är begränsad. I samband med olika projekt anser nämnden att parkeringsplatser måste tas bort, permanent eller tillfälligt. Målet för året sätts försiktigt till ett nettotillskott på 50 parkeringsplatser.

Stockholmarna ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv

Kultur- och idrottslivet är viktigt för stadens attraktivitet och folkhälsan. Det erbjuder människor möjligheter till bildning och personlig utveckling. Genom kulturlivet föds inspiration, kreativitet och nya idéer som berikar det offentliga samtalet. Stadsledningskontoret bedömer att målet om att stockholmarna ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv kommer att uppnås helt. Nämndernas mål, indikatorer och aktiviteter stöder kommunfullmäktiges mål och risk- och väsentlighetsanalyserna visar inga allvarliga risker för att målet inte ska uppnås.

Nämnderna arbetar med att utveckla Stockholm som kultur- och upplevelsestad. En attraktiv stad är en stad som erbjuder positiva upplevelser i form av kultur och olika evenemang men även ett rikt friluftsliv. Nämnderna beskriver hur de ska bidra till att åstadkomma ett fritt och öppet kulturliv med kvalitet, mångfald och bättre tillgänglighet genom stadens egna verksamheter och i samverkan med kul-

tur- och föreningslivet. Biblioteken fortsätter att utvecklas som en viktig del i stadens kulturutbud och världsarvet Skogskyrkogården utvecklas för att bli en tydlig del i stadens besöksnäring.

Nämnderna arbetar med att få fler stockholmare att bli fysiskt aktiva och möjligheterna till idrott ska vara många och varierade. Satsningen på simkunnighet fortsätter och samarbetet med föreningslivet utökas. Stadens simhallar är i behov av upprustning och idrottsnämnden uppmanas därför att prioritera tidigareläggning av reinvestering och underhåll av dessa.

Nämnderna redovisar kulturaktiviteter med både upplevelser och möjlighet till eget skapande med hög grad av delaktighet från brukarna. Samarbetet med föreningar, ideella organisationer och näringsliv ger möjlighet till ett varierat och brett utbud av såväl kultur som idrottsaktiviteter. Barnen uppmuntras att skapa och uttrycka sig i sång, musik, dans och bild. För de äldre är kultur och hälsa en viktig del i det sociala innehållet i vardagen. Musik, böcker, konst, dans såväl som idrott är betydelsefullt för stockholmarnas livskvalitet.

Tillgängligheten till kultur- och idrottslivet fortsätter att öka. Tillgänglighetsguiden på nätet utvecklas ytterligare i samarbete mellan stadens nämnder och föreningar.

Kulturnämnden uppmanas att i tertiärrapport 1 ange årsmål för den obligatoriska nämndindikatorn ”Antalet besök av barn och ungdomar vid professionella kulturarrangemang”.

Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad

För att skapa ett renare och tryggare Stockholm prioriteras belysningsprogram, klottersanering och städning. Tryggheten i boendet och i hemmiljön ska också värnas. Ambitionen för stadens 24-timmarsgarantier är högt uppställd och innebär att städning och tömning av papperskorgar sker inom 24 timmar efter anmälan. Klotter och annan skadegörelse ska konsekvent motarbetas och saneras på stadens fastigheter inom 24 timmar. Stadsledningskontoret bedömer att målet om att Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad kommer att uppnås helt.

Stadens offentliga miljö ska förfinas. Standarden i det offentliga rummet ska höjas genom bland annat att städgarantier upprätthålls, vårstädningen tidigareläggs och försöket med dammbindning och halkbekämpning fullföljs. Även snöröjningen på

stadens trottoarer ska förbättras för att öka framkomligheten. Klotterbekämpning och insatser för att öka tryggheten intensifieras ytterligare. Samarbetet med polisen ska utvecklas och väktarinsatser utökas för att underbygga polisens arbete. Det utbildnings- och informationsmaterial som tagits fram av trafik- och renhållningsnämnden ska erbjudas de verksamheter som arbetar preventivt mot klotter och annan skadegörelse.

Under 2009 utvecklas uppföljningen av garantierna för papperskorgar och städning genom att Statistiska centralbyrån från och med juni gör skräpmätningar på 1 200 platser i staden. Dessa ska vara grunden för bedömningen av städinsatser, kompletteringar av papperskorgar med mera. En stadsträdgårdsmästare kommer under 2009 att ha ett övergripande ansvar för parkfrågor. Ett blomsterprogram med enhetlig utformning genomförs. I dialog med medborgarna anpassas parker och grönområden till förändrade behov för att erbjuda ett varierat innehåll för invånare och besökare.

Inom staden pågår omfattande insatser för att öka den upplevda tryggheten. Stadsdelsnämnderna redovisar insatser för städning, skötsel och upprustning av parker, belysning samt trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder för att bidra till att kommunfullmäktiges mål uppnås. I detaljplaner ska stadsbyggnadsnämnden använda trygghetsanalyser. Fastighetsnämnden genomför åtgärder för att förbättra miljön, särskilt kring Medborgarplasten och Stadshuset. Trafik- och renhållningsnämnden fortsätter förbättra belysningen och trygghetsanpassning av motionsspår. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd satsar på extra städning på välbesökta platser som Gullmarsplan, Globenområdet och Rågsveds centrum. Tryggheten i stadsdelsområdena Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta ska öka genom skapandet en "Järvaanda" som ska verka för en attitydförändring, där boende och verksamma på Järvaområdet ställer upp för varandra på gator och torg, i bostadskvarteren, i butiker och på restauranger.

Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald

Staden ska stimulera till fler alternativ inom kärnverksamheten och aktivt stödja anställda som vill knoppa av verksamhet. Inom äldreomsorgen införs valfrihet för dagverksamhet och inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning införs valfrihet för boende och daglig verksamhet. Stadsledningskontoret bedömer, utifrån nämndernas mål och aktiviteter, att kommunfullmäktiges mål om ökad valfrihet helt kommer att uppnås.

Viktiga förutsättningar för måluppfyllelse är information till den enskilde för att möjliggöra valet och åtgärder för att skapa en mångfald i verksamheterna. Alla stadsdelsnämnder beskriver hur informationen om kundvalssystem och olika utförare ska ges. Flera stadsdelsnämnder har utformat eget informationsmaterial som kompletterar stadens gemensamma som finns på bland annat stadens webbplats. Flera nämnder lägger stor vikt vid ökad tillgänglighet, till exempel genom information på olika språk och en anpassning av webbinformationen till olika funktionsnedsättningar. ”Jämförservice” och ”Äldre direkt” förstärker brukarnas möjlighet till information om insatser och valmöjligheter. E-tjänster utvecklas för att underlätta för den enskilde att få information och göra val.

Nämnderna beskriver hur möjligheterna till val ska öka genom en ökad andel konkurrensutsatt verksamhet. Upphandlingarna medför en delvis förändrad roll för nämnderna och flera arbetar därför med att utveckla sin kompetens som beställare och att följa upp ingångna avtal.

Stadsledningskontoret kan utifrån nämndernas redovisning konstatera att kommunfullmäktiges årsmål för antal avknoppade enheter inte kommer att uppnås. Nämnderna har genomgående låga årsmål för antal genomförda avknoppningar. Flertalet facknämnderna har årsmålet noll, undantaget är idrottsnämnden med en avknoppning. Merparten stadsdelsnämnder har årsmål en avknoppning och tre har årsmålet två avknoppningar. Stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista och Älvsjö redovisar årsmålet noll. Nämnderna uppmanas att i tertiärrapport 1 justera sina årsmål, ta fram aktiviteter som stöder detta samt återkomma med kommentarer till satta årsmål.

Enskede-Årsta-Vantör, Hägersten-Liljeholmen, Norrmalm, Skärholmen och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder är goda exempel på nämnder som aktivt arbetar med att underlätta avknoppningar. Detta genom samtal med enhetschefer och ak-

tivt motivera och uppmuntra cheferna och/eller deras medarbetare till avknoppning. Andra exempel är administrativt stöd för att ta fram kostnader och statistik samt ge stöd för att enheterna ska bli mer självständiga. Hägersten-Liljeholmen och Skärholmens stadsdelsnämnder uppmanas dock utveckla sina aktivitetsplaner för upphandling och konkurrens då avknoppning utanför aktivitetsplanen enbart omfattar förskoleverksamhet.

Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö

Stockholms barn och ungdomar ska erbjudas Sveriges bästa förskola och skola. Det ska finnas ett brett urval av verksamheter, inriktningar och fristående alternativ, där kunskap, lärande och omsorg står i fokus. Stadsledningskontoret bedömer att kommunfullmäktiges mål kommer att uppnås helt under 2009.

Ingen nämnd ser någon allvarlig risk att årsmålen för indikatorerna inte kan nås. Förskolebarnen fortsätter att bli fler under 2009. Samtliga stadsdelsnämnder bedömer trots detta att barnomsorgsgarantin kommer att uppfyllas. Stadsledningskontoret anser att den stora ökningen av antalet förskolebarn innebär en risk att målet inte kommer att nås och uppmanar därför stadsdelsnämnderna att vidta åtgärder så att barnomsorgsgarantin kan uppfyllas.

För staden som helhet bedömer stadsledningskontoret att andelen barngrupper över 14 respektive 18 barn kommer att minska 2009. Flertalet stadsdelsnämnder har årsmål för antalet barngrupper över 14 respektive 18 barn som tillsammans innebär en kraftig minskning av antalet barngrupper över målet. Däremot redovisar Södermalms och Kungsholmens stadsdelsnämnder höga årsmål för detta. Årsmålen är dock rimliga i förhållande till det utgångsläge nämnderna haft under 2008. Stadsledningskontoret uppmanar dessa nämnder att aktivt arbeta för att på sikt minska antalet barngrupper över 14 respektive 18 barn till samma nivå som övriga stadsdelsnämnder.

Stadsdelsnämnderna pekar på bristen på förskollärare i stockholmsregionen och därmed svårigheter att öka andelen förskollärare. Stadsledningskontoret ser samma rekryteringssvårigheter, men vill samtidigt betona vikten av att det är förskollärare som leder det pedagogiska arbetet i förskolan. Stadsdelsnämnder med låg andel förskollärare uppmanas att vidta åtgärder för att öka andelen förskollärare så att det pedagogiska arbetet leds av högskoleutbildad personal.

Stadsledningskontoret delar utbildningsnämndens uppfattning om målet om att öka andelen behöriga lärare inom grundskola och gymnasieskola kommer att uppnås. Risken att målet inte nås är mindre än inom förskolan eftersom en förändrad arbetsmarknad framförallt förbättrar rekryteringsläget för skolorna. Det finns ett stort antal utbildade lärare som inte är verksamma inom sitt yrke och i en lågkonjunktur tenderar denna grupp att vid arbetslöshet söka sig tillbaka till skolan. Erfarenheter från tidigare lågkonjunkturer visar dessutom att antalet akademiker som väljer att komplettera sina utbildningar med pedagogik under ett och ett halvt år ökar i sämre tider. Dessutom sker utbyggnaden av förskolan i en betydligt högre takt än för grund- och gymnasieskolan.

Resultatredovisningen inom skolområdet sammanfaller med de uppgifter som Skolverket samlar in, vilket innebär att trenden över flera år visar vad som är en rimlig höjning av årsmålen. Kommunfullmäktiges indikatorer mäter i huvudsak prov- och betygsresultat samt behöriga lärare. För att nå målen redovisar utbildningsnämnden ett flertal insatser såsom läsa-, skriva-, räknasatsning, läs-, skriv-, och språkutveckling, matematikutveckling, naturkunskap och teknik, omdömen, bedömning och betyg, IT som pedagogiskt verktyg, lärlingsutbildning med mera.

Stadsledningskontoret kan konstatera att utbildningsnämnden har rimliga årsmål för alla kommunfullmäktiges indikatorer. Stockholms stad har i förhållande till andra kommuner en stor resursinsats, varför det är rimligt med höga krav på goda resultat.

Barn och ungdomars möjlighet att utvecklas i en trygg miljö är en viktig fråga. I dagsläget saknas indikatorer och aktiviteter inom detta område för förskolan. Stadsledningskontoret har för avsikt att i samband med tertialrapport 1 återkomma med förslag på hur stadens nämnder och bolag ska arbeta med barns trygghet i förskolan.

Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka – trygghet, värdighet och valfrihet ska präglade hela omsorgen

Omsorgen ska präglas av trygghet, värdighet och respekt för den enskildes önskemål. Verksamheten ska fokusera på en god kvalitet. System för att stärka valfriheten har införts och under 2009 och 2010 kommer ytterligare verksamheter att omfattas av valfrihet. Stadsledningskontoret bedömer att kommunfullmäktiges mål delvis kommer att uppnås under 2009.

Inom äldreomsorgen finns fem indikatorer vars resultat mäts genom brukarundersökningar: andelen nöjda omsorgstagare, upplevelsen av maten och måltidssituationen, omsorgstagarnas upplevelse av trygghet, brukarnas nöjdhet med bemötande från biståndshandläggare samt anhörigas upplevelse av hur anhörigstödet fungerar. För andelen nöjda omsorgstagare anger alla stadsdelsnämnder kommunfullmäktiges mål eller ett högre som årsmål. För de övriga fyra indikatorerna sätts inga årsmål i verksamhetsplanen utan detta görs i samband med tertialrapport 1 då resultatet av 2008 års brukarundersökningar är tillgängliga och kan användas som utgångspunkt.

Stadsledningskontoret bedömer att kommunfullmäktiges mål om att 87 procent av omsorgspersonalen ska ha en grundutbildning kommer att uppnås helt. Dock har stadsdelsnämnderna Östermalm, Kungsholmen och Skärholmen årsmål under 87 procent och uppmanas därför att återkomma med justerade årsmål i tertialrapport 1 tillsammans med aktiviteter som stöder dessa.

I budget 2008 fördelades 30 miljoner kronor till äldreomsorgen för utbildningsinsatser och i budget 2009 ytterligare 10 miljoner kronor, vilket innebär att totalt 40 miljoner kronor har fördelats för 2009. Fördelningen har skett efter de fördelningsnycklar som gäller för äldreomsorgen. Stadsdelsnämnderna ska i verksamhetsberättelsen 2009 redovisa hur dessa medel har använts, dels inom vilka områden som utbildningarna kan hänföras till, dels antalet personer som tagit del av utbildningarna.

En förutsättning för att kommunfullmäktiges mål om 100 nya lägenheter för personer med funktionsnedsättning ska kunna nås under 2009 är att nämnderna intensifierar sitt arbete med utbyggnad. Stadsledningskontoret uppmanar samtliga stadsdelsnämnder att öka ambitionsnivån och återkomma med justerade årsmål i tertialrapport 1 och ta fram aktiviteter som stöder dessa.

Stadsdelsnämnden Hägersten-Liljeholmen har angivit ett årsmål om elva ej verkställda beslut inom verksamheten. Enligt stadsledningskontoret är detta inte acceptabelt, dels utifrån nämndens prognos i tertialrapport 2 för 2008, dels att kommunfullmäktiges mål för både 2008 och 2009 är noll. Nämnden uppmanas att justera årsmålet i tertialrapport 1 och ta fram aktiviteter som stöder detta.

Stadens stöd till de mest utsatta ska individualiseras och göras mer tillgängligt. Stadens arbete med hemlöshet omorganiserar under 2009 och ett antal satsningar görs. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden har som mål att antalet hemlösa inte ska vara fler än 3 231 personer under 2009, vilket är samma årsmål som år 2008. Tak-över-huvudet-garantin bedöms uppnås helt under året.

Flertalet av stadsdelsnämnderna prioriterar det förebyggande arbetet och vård i öppna former med ambitiösa arbetssätt där intentionen är färre placeringar på institution. För indikatorerna "Andel barn och unga respektive vuxna i biståndsbedömd öppenvård" är nämndernas årsmål i genomsnitt 60 procent. Stadsledningskontoret uppmanar nämnder med årsmål 40 procent eller lägre att justera dessa i tertialrapport 1 och ta fram aktiviteter som stöder detta.

Kommunfullmäktiges mål är att samtliga nya familjehem ska ha genomgått grundutbildning. Stadsdelsnämnderna har generellt satt höga årsmål för indikatorn. Nämnder med årsmål 50 procent eller lägre uppmanas att justera detta i tertialrapport 1 och ta fram aktiviteter som stöder detta. Som anledning till låga årsmål framförs argument om att bland annat somaliska familjer som tar emot ensamkommande flyktingbarn inte kan tillgodogöra sig grundutbildning på grund av bristande kunskaper i svenska. Stadens grundutbildningar är enbart på svenska. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden uppmanas att i tertialrapport 1 vidta aktiviteter för att säkra att utbildningen ges på de språk som efterfrågas.

Individ- och familjeomsorgen fortsätter med att införa och ytterligare utveckla strukturerade utredningsmetoder. För indikatorn andel utredningar där strukturerade kunskapsbaserade metoder för utredning av vuxna med missbruksproblematik används har nämnderna generellt satt mål i nivå med kommunfullmäktiges årsmål eller högre. Samtliga nämnder har även ett ambitiöst mål om att de under 2009 inte kommer att ha några ej verkställda beslut eller domar inom individ- och familjeomsorgen.

Stadens ska vara en attraktiv arbetsgivare

Stockholm stad är landets största arbetsgivare. Stadens möjlighet att ge stockholmarna en god service beror i hög grad på kompetens och engagemang hos medarbetare och chefer. Det är därför angeläget att staden är, och fortsätter att vara, en attraktiv arbetsgivare, för att säkerställa att de skickligaste vill arbeta i staden. Stadsledningskontoret bedömer att kommunfullmäktiges mål om att staden ska vara en attraktiv arbetsgivare kommer att uppnås helt.

Stadens nämnder har ambitiösa mål för sjukfrånvaron och NöjdMedarbetarIndex (NMI). Stadsledningskontoret bedömer att kommunfullmäktiges mål för 2009 kommer att nås helt då nämnderna arbetar strukturerat med rehabilitering, samverkan, ledarutveckling och friskvård för att stärka staden som arbetsgivare.

På stadsövergripande nivå inriktas arbetet mot att utveckla chefskapet, medarbetarenkäten, jämställdhets- och mångfaldsfrågor, löneöversynsprocessen samt ett webbaserat it-verktyg för att kvalitetssäkra rekrytering. Nämnderna erbjuds också stöd i arbetet med omställning och rehabilitering samt att införliva det nya samverkansavtalet om förnyelse, arbetsmiljö och samverkan, FAS 05.

Stadsledningskontoret bedömer att nämndernas årsmål indikerar att staden bör kunna uppnå målet om en sjukfrånvaro under fem procent vid utgången av 2010. Risk- och väsentlighetsanalyserna visar dock att flera nämnder ser en väsentlig risk för att målet inte uppnås. Risker som lyfts fram är bland annat att enheterna inte dokumenterar enligt rehabiliteringsprocessen, att konsekvenserna av Försäkringskassans nya regelverk är svåra att överblicka samt att medarbetare med arbetshinder stannar kvar i staden vid verksamhetsövergång. Nämnderna har kontrollmoment för att minska riskerna. Exploateringsnämnden uppmanas att i tertialrapport 1 justera sina årsmål för NMI, då dessa är lägre än utfallet 2008.

Att hitta varaktiga lösningar för stadens långtidssjukskrivna och arbeta med förebyggande insatser för att minska inflödet till långa sjukskrivningar är avgörande för att nå målet om en sjukfrånvaro under fem procent 2010. För att arbetet ska vara framgångsrikt är det viktigt att dokumentera sjukskrivningar enligt stadens rehabiliteringsprocess. Stadsledningskontoret uppmanar nämnderna att vid varje nytt sjukfall följa stadens rehabiliteringsprocess.

Tydliga rutiner för sjukanmälan är en viktig del i arbetet för att minska ohälsan. Under 2009 kommer användningen av MedHelps tjänst sjuk- och friskanmälan att öka. För en långsiktigt låg sjukfrånvaro är det viktigt att arbeta med förebyggande

och hälsofrämjande insatser. Flera nämnder arbetar aktivt och strukturerat med insatser för att minska sjukfrånvaron. Ett bra exempel på långsiktigt hälsofrämjande arbete visar Brommas stadsdelsnämnd som arbetar med hälsocoacher och tillsammans med företagshälsovården ska utveckla en verktygslåda för det förebyggande hälsoarbetet under 2009. Skarpnäck och Skärholmens stadsdelsnämnder uppmanas att tydligare beskriva det arbete som kommer att bedrivas för att minska sjukfrånvaron.

Indikatorn "Andel sjukskrivningar där kontakt tas med den sjukskrivne på första dagen" utgår och ersätts med en ny aktivitet. Samtliga nämnder uppmanas att under 2009 genomföra den nya aktiviteten "Samtliga nämnder ska utarbeta rutiner så att ansvarig chef säkerställer att kontakt alltid tas på första sjukskrivningsdagen".

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Budgeten ska vara i balans

För att staden i framtiden ska klara av att möta de krav som morgondagens stockholmare ställer ska staden vara sparsam med skattebetalarnas pengar. Budgethållning är en förutsättning för att de medel som kommunfullmäktige har anslagit verkligen används för avsatt ändamål och inte för att täcka underskott inom verksamheterna. Stadsledningskontoret bedömer att kommunfullmäktiges mål om att budgeten ska vara i balans kommer att uppnås helt under 2009.

Samtliga nämnder redovisar en budget i balans. Endast fastighetsnämnden redovisar allvarlig risk för att de inte klarar budgethållningen. Detta på grund av finanskrisen och lågkonjunkturen med efterföljande konsekvenser som kan medföra att nämnden inte får de hyresintäkter som är budgeterade. Stadsledningskontoret förutsätter att fastighetsnämnden samt de nämnder som redovisar underskott under 2008 vidtar åtgärder för en budget i balans. Stadsledningskontoret avser att under 2009 nogsamt följa den ekonomiska utvecklingen för dessa nämnder.

En av förutsättningarna för en ekonomi i balans är god prognossäkerhet. Erfarenheterna av prognoserna under 2008 visar på ett generellt behov av ytterligare åtgärder för att förbättra prognossäkerheten. Särskilt gäller detta nämnder med betydande resultatförsämring och avvikelser mellan månadsrapport november 2008 och årsredovisning 2008.

Den pågående lågkonjunkturen och den internationella konjunkturavmattningen sätter allt djupare spår i svensk ekonomi och de flesta bedömare räknar nu med negativ tillväxt under 2009. Under oktober och november har varslen nått den högsta nivån sedan november 1992. Arbetsmarknaden försvagas successivt och arbetslösheten stiger. Med anledning av den vikande konjunkturen är skatteintäkterna för de kommande åren osäkra. Under 2009 är det därför viktigt för stadens nämnder och bolag att vara återhållsamma.

Investeringar

En offensiv satsning planeras för att stärka stadens ekonomiska utveckling och arbetsmarknad i en lågkonjunktur. Stadens omfattande investeringsprogram ska fullföljas. För 2009 omfattar nämndernas investeringsprogram 3,8 miljarder kronor i budgeten 2009, en ökning med 0,5 miljarder kronor jämfört med budget 2008. Bolagens investeringar 2009 omfattar cirka 8 miljarder kronor, varav bostadsbolagens investeringar utgör cirka 5 miljarder kronor. Merparten av staden

investeringsprogram avser investeringar i infrastruktur och bostäder. Sammanlagt för perioden 2009-2011 planeras investeringar för drygt 30 miljarder kronor.

De åtgärder som ska vidtas för att möta lågkonjunkturen innebär främst att bostadsinvesteringar i stadens bostadsbolag tidigareläggs samt att en tidigareläggning av infrastrukturprojekt och kommunala medfinansiering av statliga projekt ska prövas. För att genomföra angelägna satsningar på väg- och spårtrafiken i Stockholm har staden under tidigare år avsatt totalt 6,4 miljarder kronor för att bidra till finansieringen av statliga infrastrukturprojekt. Under 2009 beräknas utbetalningar för projekten E 18 på 260,0 miljoner kronor och Citybanan 158,0 miljoner kronor.

En tidigareläggning av nyproduktion av främst bostäder i stadens bostadsbolag under kommande femårsperiod medför mycket höga krav på effektivitet i stadens plan- och exploateringsprocess.

Exploateringsnämndens investeringsplan 2009 uppgår till netto 1,7 miljarder kronor. Nämnden redovisar i sin verksamhetsplan att ett stort antal stora projekt planeras komma i ett genomförandeskede. Huvuddelen av nämndens budget 2009 avser projekt med genomförandebeslut och de större projekten, till största delen stadsutvecklingsområden, svarar för drygt 70 procent. Exploateringsnämndens arbete med att prioritera projekten utifrån beslutsläge, genomförbarhet och måluppfyllelse och ekonomi fortsätter. Detta är särskilt viktigt då det under de närmaste åren planeras för flera stora projekt, som till exempel Slussen, och för att säkerställa en fortsatt hög bostadsproduktion i stabilt tempo över konjunkturykeln. I budgetprognoserna för 2010 och 2011 bedömer exploateringsnämnden ett investeringsbehov till 2,0 respektive 2,1 miljarder kronor vilket är väsentligt över normalnivån för nämndens investeringar.

Trafik- och renhållningsnämnden investeringsplan 2009 uppgår till netto 650 miljoner kronor. Nämnden redovisar i samband med sin verksamhetsplan att kraftiga prisutvecklingar skett inom verksamhetsområdet samtidigt som utrymmet för nämndens investeringar reducerats jämfört med tidigare år. Nämnden har fortsatt sitt arbete med att klassificera projekten utifrån grad av måluppfyllelse och beslutsläge som utgångspunkt för prioritering av projekt inom investeringsramen. Till följd av detta har en förskjutning av Nordsydaxeln gjorts till år 2011. Utgifter för hela Norra Länken uppskattas till nära 1 miljard kronor på grund av den kraftiga prisutvecklingen under senare år vilket kommer att belasta trafik- och renhållningsnämndens budget under åren 2009–2015, varav cirka 135 miljoner

kronor 2009. I budget för 2009 finns därför inte förutsättningar att inrymma erforderliga medel för Hjorthagens trafikplats. Miljöåtgärder på Hornsgatan har fördelats över åren 2009-2011. De trimningsåtgärder som planeras förutsätter finansiering från trängselavgifterna. Trafiknämnden har tillsammans med Vägverket Region Stockholm och AB Storstockholms Lokaltrafik lämnat ett gemensamt förslag på trimningsåtgärder om totalt 100,0 miljoner kronor för 2009. Beslut om tilldelning beräknas enligt nämnden ske inom kort. Trafik- och renhållningsnämnden uppmanas att återkomma i tertiärrapport 1 med en redovisning över tilldelade medel.

Fastighetsnämndens investeringsplan 2009 uppgår till netto 430,0 miljoner kronor. Av dessa är 101,2 miljoner kronor projekt med genomförandebeslut. Fastighetsnämndens investeringsplan har utökats med 50,0 miljoner kronor till följd av ombyggnader och verksamhetsanpassning av de fastigheter som nämnden tagit över till följd av bildandet av Storstockholms Brandförsvarsförbund.

Idrottsnämndens investeringsplan uppgår till netto 300,0 miljoner kronor för 2009 och omfattar upprustning och utveckling av idrottsanläggningar. I samband med tertiärrapport 2 aviserade nämnden om ett prognostiserat överskott på 32,0 miljoner kronor och kommer i samband med årsredovisning 2008 begära att överskottet ska föras över till 2009. I avvaktan på beslut har förskjutna utgifter inrymts inom ram, vilket inneburit en omprioritering i tid och utgifter av andra projekt.

Det kan konstateras att genomförandetakten i stadens investeringsportfölj för närvarande är hög och att rådande prisutveckling medför ökade behov av prioritering inom angivna budgetramar. Det finns nu tecken på att överhettningen på byggmarknaden mattas av och att det vid upphandlingar därmed också kommit in fler anbud. Detta innebär att det inte är rimligt att anta att prisstegringar inom området ska fortsätta.

Det är positivt med en hög beredskap i genomförandet då konjunkturen viker och det kan tillfälligt vara motiverat att investeringsverksamheten ligger över normalnivå. En sådan högre nivå är dock inte långsiktigt hållbar men kan motiveras när konjunkturen viker samtidigt som målet om bostadsbyggande och ökad framkomlighet är högt ställda för att nå Vision 2030. Stadsledningskontoret förutsätter dock att nämnderna vidtar de åtgärder som krävs för att uppnå målet om en budget i balans och en god prognossäkerhet. För att långsiktigt minska riskerna vid konjunktursvängningar och för att säkerställa en utbyggnad av staden i stabilt tempo

kommer en modell för projektstyrning av investeringar och en strategi för investeringsverksamheten tas fram och inarbetas i budget för 2010.

Trafik- och renhållningsnämnden och exploateringsnämnden uppmanas att i projekt där staten är huvudman teckna avtal på sådant sätt att staten får ta en större andel av plankostnaderna än vad som generellt medges i hittills tecknade avtal, i syfte att ge täckning för de kostnader berörda nämnder har i anslutning till projekten.

Fastighetsförsäljningar

Fastighetsnämndens inkomster från försäljningar beräknas till mellan 600 och 800 miljoner kronor under 2009. Realisationsvinsterna beräknas till mellan 400 och 600 miljoner, varav cirka 30 miljoner avser försäljning av sommargårdar. Realisationsvinsterna från försäljning av sommargårdar överförs till donationsfonder för att komma sommarkoloniverksamheten till godo.

Exploateringsnämnden bedömer att försäljningsbetinget om 500,0 miljoner kronor under 2009 är möjligt att nå. Krisen på finans- och fastighetsmarknaden kan dock komma att påverka nämndens möjligheter att nå försäljningsbetinget. Kommunfullmäktiges beslut om friköpspris för flerbostadshustomrätter upplåtna till bostadsrättsföreningar respektive friköpspris för småhustomrätter har överklagats under 2007. Överklagandet innebär att försäljning av dessa tomrätter inte har kunnat påbörjas. Exploateringsnämnden bedömer att försäljning av småhustomrätter kan påbörjas under första halvåret 2009, men att försäljning av flerbostadshustomrätter inte kan påbörjas under 2009.

Budgetjusteringar

Kommunfullmäktige har i budget för 2009 reserverat medel till kommunstyrelsens förfogande för särskilda ändamål där förutsättningarna för fördelning inte var kända vid tidpunkten för budgetbeslutet. Dessa medel kan fördelas av kommunstyrelsen i samband med tertialrapporter eller i särskilda ärenden. Stadsledningskontorets förslag till budgetjusteringar framgår av bilaga 2 och 3.

Stadsdelsnämnderna Kungsholmen (0,5 miljoner kronor), Farsta (0,7 miljoner kronor), Skärholmen (0,6 miljoner kronor), Spånga-Tensta (0,5 miljoner kronor) och Älvsjö (0,5 miljoner kronor) samt socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden (0,4 miljoner kronor) och utbildningsnämnden (2,0 miljoner kronor) beviljas budgetjustering för delfinansiering av projekt som syftar till att sänka sjukfrånvaron.

Totalt beviljas budgetjusteringar på 5,2 miljoner kronor. Nämnderna kan i samband med tertialrapport 1 ansöka om kvarvarande medel för detta ändamål.

Södermalms stadsdelsnämnd beviljas budgetjustering om 1,5 miljoner kronor för ökade kostnader för Reimers specialförskola.

Två befattningar som medicinskt ansvariga för rehabilitering (MAR) finansieras genom centrala medel. En tjänst i Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd och en tjänst i Kungsholmens stadsdelsnämnd. Enskede-Årsta-Vantör och Kungsholmen stadsdelsnämnder beviljas 0,8 miljoner kronor per tjänst, totalt 1,6 miljoner kronor. Kungsholmens stadsdelsnämnd delar tjänsten med Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder.

I och med bildandet av ett gemensamt brandförbund överförs brand- och räddningsnämndens budget om netto 269,4 miljoner kronor till kommunfullmäktige med mera. Brand- och räddningsnämndens investeringsbudget om 50,0 mnkr överförs till fastighetsnämnden. Fastighetsnämndens begäran om ytterligare 4,0 mnkr för detta ändamål avslås och nämnden uppmanas rymma den ökade utgiften inom befintlig investeringsram.

Servicekommittén har begärt budgetjustering för startkostnader för ekonomiadministration om 8,5 miljoner kronor. Nämnden beviljas 4,2 miljoner kronor och uppmanas återkomma i samband med tertialrapport 1 med en förtydligad kostnadsberäkning och eventuell ny begäran. Nämnden beviljas även 0,9 miljoner kronor för kostnader för första kvartalet för kontaktcenter förskola. Nämndens begäran om 0,5 miljoner kronor för arbete med upphandling av gemensam IT-service avslås med hänvisning till att upphandlingen görs på uppdrag från kommunstyrelsen och kostnaden regleras i avtal.

Valnämnden beviljas budgetjustering om 8,9 miljoner kronor för ökade intäkter för i huvudsak statsbidrag för förtidsröstning.

Kulturnämnden har begärt budgetjustering om 38,5 miljoner kronor för ökade kostnader för engångsinsatser för utvecklad biblioteksstruktur. Stadsledningskontoret konstaterar att det i budgeten för 2009 tydligt framgår att kulturnämnden ska fortsätta arbetet med att modernisera biblioteksstrukturen så att den anpassas efter stadens utvecklingsplaner och Vision 2030. I arbetet ska tillgänglighet, effektivitet, behov och måluppfyllelse beaktas och ske i samverkan med berörda nämnder.

För biblioteksstrukturen har beslutats om totalt 38,5 miljoner kronor vilket motsvarar kulturnämndens äskande. På grundval av nämndens redovisning bedömer stadsledningskontoret att inte hela beloppet kan förbrukas under 2009 varför 19,0 miljoner kronor beviljas i detta skede. Nämnden uppmanas att återkomma i samband med tertialrapporterna med prognos för genomförandet och eventuell justering av beloppet. Ej förbrukade medel, av beslutade 38,5 miljoner kronor, överförs till år 2010. Nämnden beviljas även 9,0 miljoner kronor i utökad investeringsram för satsning på biblioteksstrukturen.

Stadsarkivet beviljas 0,1 miljoner kronor för att hantera handlingar som rör utrednings- och statistikkontoret efter bolagiseringen.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden har begärt budgetjustering om totalt 7,7 miljoner kronor. Nämndens begärda budgetjustering om 5,0 miljoner kronor för familjerådgivningspeng avslås då stadsledningskontoret inte delar nämndens uppfattning om en markant ökning av kön till familjerådgivning. Stadsledningskontoret anser även att införandet av pengsystem inte är kostnadsdrivande. Nämndens begärda budgetjustering om 1,3 miljoner kronor för central grupp för förmedling av bostäder med särskild service avslås. Nämndens begäran om budgetjustering på 1,4 miljoner kronor för implementering av metoder i arbetet mot felaktiga utbetalningar avslås med anledning av att stadsledningskontoret anser att detta ingår i nämndens ordinarie uppdrag. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens budget minskas med 1,1 miljoner kronor till följd av minskade hyreskostnader för Stiftelsen Hotellhem efter hyresförhandling med fastighetsägaren Skanska. Stadsledningskontoret föreslår en budgetjustering om 4,2 miljoner kronor för ändrat ansvar inom området stöd till utomstående organisationer.

Ansvar för verksamhetssystemet för arbetsmarknadsåtgärder, FLAI, överförs från kommunfullmäktige m.m. till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden. Nämndernas budget justeras med 0,5 miljoner kronor.

Stadsbyggnadsnämnden beviljas budgetjustering om 5,0 miljoner kronor med anledning av den förändrade tidplanen för projekt BAGGIS03. Under första kvartalet 2009 ska stadsbyggnadsnämnden fastställa en nyttoanalys för projektet i samråd med stadsledningskontoret.

Trafik- och renhållningsnämnden beviljas budgetjustering om 17,5 miljoner kronor för ökade kostnader avseende taxan för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen. Nämnden beviljas även 44,0 miljoner kronor i utökad investeringsram

för Hjorthagens trafikplats samt medel för att omprioritera tillgänglighetsåtgärder från 2011 till 2009. Nämndens begäran om omslutningsförändring om 26,0 miljoner kronor för bland annat ökade intäkter för TA-planer och ökade entreprenadkostnader för parkeringsövervakning uppfattar stadsledningskontoret i huvudsak som en budgetjustering. Av de 26,0 miljoner kronor som begärs anser stadsledningskontoret att 6,9 miljoner kronor är att betrakta som omslutningsförändring, vilket godkänns. Budgetjustering om resterande 19,1 miljoner kronor avslås med hänvisning till nämndens bokslut 2008 där ett stort överskott redovisas samt de stora prognosförändringar som skett under året för parkeringsverksamhetens intäkter.

Kommunfullmäktige m.m. beviljas investeringsbudget för inventarier och maskiner om 1,0 miljoner kronor.

Mellan Stockholm Vatten AB, regeringen genom utrikesdepartementet och Global Water Partnership Organisation (GWPO) finns ett avtal ingånget den 14 januari 2004 om att staten och Stockholm Vatten AB ska bidra till kostnaderna för GWPO:s och Stockholm International Water Institutes gemensamma lokalkostnader med hälften vardera. Avtalet har sagts upp av Stockholm Vatten AB och upphör i juni 2010. Då Stockholm Vatten AB avvecklat den aktuella verksamheten föreslås staden inträda i avtalet och överta Stockholm Vatten AB:s roll i enlighet med vad som anges i avtalet. Diskussioner mellan parterna pågår om engagemanget efter juni 2010. Med anledning av detta justeras budgeten för kommunfullmäktige m.m. med 1,5 miljoner kronor.

Stadsledningskontoret har i samband med nämndernas verksamhetsplaner gjort en översyn av de beräknade kapitalkostnaderna för stadsmiljö 2009. Budgetjustering för stadsdelsnämnderna framgår av bilaga 3.

Stimulansbidrag för utbyggnad av förskolelokaler

Kommunstyrelsen har beslutat om nya regler för stimulansbidrag till utbyggnad av förskolelokaler från den 1 juni 2006. Bidraget är ett fast belopp för varje nyttillkommen avdelning (2009: 0,8 miljoner kronor). Bidrag söks i samband med tertiärrapporter och utbetalning sker enligt kommunstyrelsens beslut i samband med öppnandet efter fakturering från stadsdelsnämnden.

Det förekommer att planerade förskoleprojekt av olika skäl inte realiserar eller försenas. För att undvika att beslut om medel ur avsättningen för sådana projekt löper utan tidsbegränsning kommer från och med 2009 beslut om stimulansbidrag

för utbyggnad av förskolelokaler att gälla tidsbegränsat längst till och med året efter det år bidraget beviljats. Nämnderna har möjlighet att vid försenade projekt återkomma med förnyade ansökningar.

För att få en effektiv hantering av lokalärenden till kommunstyrelsens ekonomiutskott ska samråd ske med stadsledningskontoret i alla ärenden innan beslut tas i egen nämnd. Syftet är att säkra att tillräcklig information finns i ärendet inför beredning. Utöver fakta om lokalerna ska även frågor som berör verksamheten belysas, bland annat om driften ska ske i kommunal eller enskild regi. Samråd ska ske i så god tid att synpunkter från stadsledningskontoret hinner beaktas i förvaltningens underlag. Genomfört samråd ska redovisas i underlaget och är en förutsättning för beredning. Som stöd till nämnderna kommer stadsledningskontoret arbeta fram en förteckning över vilken redovisning ett ärende förväntas innehålla.

Omslutningsförändringar

Nämnderna redovisar i sina verksamhetsplaner för 2009 omslutningsförändringar. Stadsledningskontoret tillstyrker att nämndernas budgetar justeras för ökade kostnader och intäkter med totalt 3 516,9 miljoner kronor, enligt bilaga 2.

Omslutningsförändringarna avser ökade kostnader och intäkter för:

- försäljning av platser i dygnetruntomsorg och servicehus samt kost och hyror inom äldreomsorg
- försäljning av personlig assistans enligt LASS, platser i daglig verksamhet och korttidshem samt hyror i gruppboheter inom omsorg om personer med funktionsnedsättning
- försäljning av elevplatser, interkommunal ersättning och statsbidrag inom utbildningsverksamheten

Resultatenheter

Enligt regler för ekonomisk förvaltning är huvudregeln att nya resultatenheter inrättas, förändras eller avvecklas i samband med nämndernas verksamhetsplaner. Samtliga nämnders resultatenheter 2009 godkänns enligt vad som framgår av bilaga 6.

Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva och präglas av en sund ekonomi. Under 2009 fortgår arbetet med att minska stadens administration och lokalkostnader till förmån för kärnverksamheterna. Det övergripande målet är att frigöra resurser för kärnverksamheten genom en ökad kostnadseffektivitet i stadens verksamheter. Detta ska göras genom en bättre samordnad styrning och förtydligade

former för uppföljning och jämförelser. Stadsledningskontoret bedömer att kommunfullmäktiges mål om effektivitet och fokus på kärnverksamheterna uppnås helt under 2009.

För indikatorn ”Administrationens andel av de totala kostnaderna” minskar det stora flertalet av nämnderna sina årsmål jämfört med 2008. Dock redovisar ett fåtal nämnder samma årsmål som för 2008 då de under året inte når 2008 årsmål. Hyreskostnadernas andel av de totala kostnaderna för stadens verksamhet i egen regi ska minska.

Serviceämnden medverkar till att uppfylla målet om fokus på kärnverksamheterna genom att effektivisera stadens administrativa funktioner. Detta bidrar till att stadens nämnder kan fokusera på kärnverksamheterna.

Serviceämnden inrättar och etablerar under året en för staden gemensam ekonomiadministration, kontaktcenter och växel samt IT-service. Löneadministrationen ska under året ha en fortsatt hög produktivitet och arbeta med att utveckla kvalitet och tjänster. Nämnden kommer under året att teckna serviceavtal med stadens nämnder. Anslutningen till ekonomiadministrationen sker stegvis. Samtliga nämnder kommer att vara anslutna senast den 31 december 2009. Gemensam IT-service för staden ska realiseras genom att verksamheten konsolideras och läggs ut på entreprenad. Kontaktcenter Stockholm erbjuder stadens invånare lättillgänglig information och svar på frågor om stadens verksamheter. Minst 70 procent av de inkommande frågorna ska lösas vid den första kontakten. Service omfattar också hänvisning till e-tjänster, hjälp att få kontakt med handläggare med mera. Till verksamhetsområdet hör också en för staden gemensam telefonväxel som inrättas den 1 maj 2009.

Skatten ska sänkas

Kommunstyrelsen ska verka för att det kommunala skatteutjämningsystemet förändras så att omfördelningen i landet sker på en rättvis grund. I olika sammanhang ska de negativa effekterna av nuvarande utjämningsystem för stockholmsregionen dokumenteras och redovisas. Kommunfullmäktiges mål om att skatten ska sänkas uppnås under 2009.

Det långsiktiga målet är att ytterligare pressa skatteuttaget nedåt, dock inte på bekostnad av kvaliteten i skolan eller omsorgen. En väl fungerande ekonomi i balans, med fokus på kommunfullmäktiges mål, är en förutsättning för att skapa utrymme för ytterligare skattesänkningar.

Övriga ärenden

Kommunstyrelsen: Miljömiljarden – förtydligande av ansvar, dnr 451-3871/2007.

Kommunstyrelsen har tidigare beslutat att stadsledningskontoret får omfördela avsatta projektmedel som understiger 4,0 miljoner kronor till pågående projekt. Projekten får inte tilldelas mer än 20 procent av ursprungligt bidrag och medges fatta beslut om godkännande av mindre avvikelser inom pågående projekt samt att beslut ska anmälas till kommunstyrelsen två gånger per år.

För närvarande drivs 76 projekt med en återstående budget för resterande år på cirka 323,7 miljoner kronor inom Miljömiljarden. På grund av omorganisationer måste vissa rutiner för Miljömiljarden aktualiseras och uppdateras. Nya regler för delegation är nödvändiga för att effektivisera arbetet.

Vissa projekt som avslutats inom Miljömiljarden har inte utnyttjat beviljade medel. Stadsledningskontorets förslag innebär att överblivna medel inom Miljömiljarden ska användas till att:

1. Säkerställa att påbörjade projekt genomförs så att bästa miljönytta nås, enligt Miljömiljardens mål och projektets ansökan.
2. Finansiera utökning av projekt som genomförs med medel från Miljömiljarden med utgångspunkt från inlämnad ändringsanmälan.

För att förenkla och förkorta ändringsprocessen föreslår stadsledningskontoret att delegationen utvidgas genom att stadsdirektören får besluta om projekt, ändringsanmälningar och omfördelning av projektmedel upp till 8,0 mnkr per projekt, med möjlighet till vidaredelegation upp till 4,0 mnkr.

Kommunstyrelsen: Översyn av reglerna för stimulansbidrag för ny-, om – och tillbyggnad av särskilda boenden för äldre, dnr 327-4949/2007.

Kommunstyrelsen har fått i uppdrag att genomföra en översyn av reglerna för stimulansbidrag för ny-, om- och tillbyggnad av särskilda boenden för äldre, i syfte att om möjligt även erbjuda stimulansbidrag till enskilt drivna verksamheter. Stadsledningskontoret konstaterar att enskilt driven verksamhet inom särskilda boendeformer för äldre i nuläget är upphandlade verksamheter och att det inte är förenligt med lagen om offentlig upphandling (LOU) att vid sidan av upphandling

ge bidrag till en enskild utförare. Stadsledningskontorets uppdrag anses fullgjort med ovanstående avrapportering.

Trafik- och renhållningsnämnden: Lägesrapport nummer fyra, Stockholm Ren och Vacker 2007 till 2009, dnr 303-2749/2008

Trafik- och renhållningsnämndens lägesrapport nummer fyra, Stockholm Ren och Vacker 2007 till 2009 godkänns och läggs till handlingarna. I lägesrapporten redovisas resultatet av de åtgärder som genomförts under 2008, bland annat ökad städning, fler papperskorgar, klottersanering och nedgrävning av en återvinningsstation.

Samtliga papperskorgar längs de stora gatustråken i City har bytts ut och kompletterats vilket innebär en fördubbling av papperskorgsvolymen längs dessa citygator och torg. De manuella städinsatserna har stärkts och utbildning av ett 60-tal Stockholmsvärdar samt 20 sommaranställda ungdomsvärdar under 2008 har genomförts. Arbetet med nedgrävning av en återvinningsstation på Birger Jarlgatan har påbörjats. Trafik- och renhållningsnämnden konstaterar att de satsningar som genomförts för en renare och vackrare stad har medfört ett ökat intresse och därmed också ökade krav från såväl näringsliv som allmänhet. Trafik- och renhållningsnämnden anser att det finns ett stort värde i att långsiktigt satsa på arbetet för en renare och vackrare stad.

Disponering av avsättning för hemlösa med psykisk funktionsnedsättning

Stockholm stad har sedan år 2000 och 2001 gjort avsättningar för om- och tillbyggnad av särskilda boenden för äldre respektive funktionsnedsatta. I budget för 2005 preciserades målgruppen till att omfatta hemlösa som är psykiskt funktionsnedsatta. För denna målgrupp återstår vid bokslut 2008 totalt 80 mnkr i avsatta medel.

Enligt budget 2009 är arbetet mot hemlöshet prioriterat. Förebyggande insatser och olika stöd- och vårdboenden ska utvecklas och alla hemlösa omfattas av tak över huvudet garantin. Till följd av kommunfullmäktiges intentioner att minska hemlöshet finns anledning att se över hur avsättningen disponeras. Stadsledningskontoret föreslår att avsättningen ska beviljas insatser och åtgärder som utvecklar det förebyggande arbetet såväl kvantitativt som kvalitativt. Att i tid förhindra hemlöshet är både humanitärt och samhällsekonomiskt fördelaktigt. Stadsledningskontoret anser att avsättningen bör användas till bland annat utveckling av evidensbaserade modeller för övergången från institution till eget boende samt utveckla sta-

dens boendestöd och modeller för en effektivt budget- och skuldrådgivning till målgruppen. Medel för insatser till målgruppen beviljas av kommunstyrelsen.

Ersättningsnivåer vid timersättning för ledsagning 2009

I budget 2009 har kommunfullmäktige beslutat om ersättningsnivåer vid timersättning för ledsagning. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden har i nämndens budget och verksamhetsplan för 2009 beslutat om avvikande ersättningsnivå vid timersättning för enheten för ledsagarservice, det vill säga för nämndens egenregi-verksamhet. Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige inte godkänner socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens ersättningsnivåer då de inte är i enlighet med kommunfullmäktiges tidigare beslut i budget 2009. En bärande princip i stadens kundvalsmodeller är att egenregi och andra utförare ska behandlas lika. Det är därför olämpligt att gynna enheter som drivs i egen regi.

Avtal avseende kontaktcenter

Kontaktcenter Stockholm inrättades under hösten 2008. Inrättandet av Kontaktcenter Stockholm innebär att Stockholms invånare, företag och besökare enkelt får svar, råd och vägledning i de flesta frågor inom stadens ansvarsområde. Stadsdirektören ges med anledning av införandet i uppdrag att teckna nödvändiga samverkansavtal mellan servicenämnden och berörda nämnder.

Upphandling av sommarkoloniverksamhet

Nuvarande upphandling av sommarkoloniverksamheten går ut 2009 och en ny upphandling måste göras. Stadsdelsnämnderna ansvarar för verksamheten och har tidigare gjort en gemensam upphandling. Stadsledningskontoret uppmanar stadsdelsnämnderna att ge servicenämnden i uppdrag att genomföra upphandlingen för kommande år.

Justering av inkomstnivåer i avgiftssystemet för sommarkoloniverksamhet (kollo)

Nuvarande avgift för sommarkoloniverksamhet har gällt sedan 2006 (utl. 2006:19). Stadsledningskontoret föreslår att en justering av inkomstnivåerna görs inför 2009 så att avgiftssystemet för sommarkoloniverksamhet mer liknar det för barnomsorg.

Den föreslagna förändringen innebär att den näst högsta nivån på hushållsinkomst per månad ändras från intervallet 30 001 kr - 40 000 kr till 30 001 kr – 42 000 kr.

Förslag till hushållsinkomstnivåer för beräkning av avgifter för sommarkoloni-
verksamhet (kollo) från och med 2009

Hushållsinkomst kr/månad	Dygnsavgift per barn i kolloverksamhet, kronor			
	1 barn	2 barn	3 barn	4 barn
0 - 10 000	50	40	30	20
10 001 - 20 000	100	80	60	40
20 001 - 30 000	175	140	105	70
30 001 - 42 000	250	200	150	100
42 001 -	350	270	200	140

Stadsledningskontoret föreslår att inkomstnivån justeras enligt ovan.

Särskild styrgrupp för Jobbtorg Stockholm

I samband med att Jobbtorg Stockholm infördes (Dnr 331-1800/2007) beslutades om en särskild styrgrupp under kommunstyrelsen. Styrgruppen bestod av nio personer, varav fem från majoriteten och fyra från oppositionen. Då ansvaret för verksamheten från och med 2009 organisatoriskt flyttat från kommunstyrelsen till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden upphör styrgruppen.

Koncernens och enskilda bolags resultat efter finansnetto

Justerad Budget 2009

Mnkr	Budget 2009 Justerad	KF-Budget 2009
Moderbolaget		
Stockholms Stadshus AB	440	460
<i>Reavinster</i>		
Utdelning från dotterbolag	30	30
Dotterbolagen		
Svenska Bostäder	-125	150
Familjebostäder	38	175
Stockholmshem	-112	180
Micasa Fastigheter	-150	-70
SISAB	-40	0
Bostadsförmedlingen	4	2
Stockholm Vatten	28	48
Stockholms Hamnar	25	25
Stokab	145	121
Stockholm Parkering	19	40
Stockholms Stadsteater	-210	-210
Globenarenorna	-65	-55
S:t Erik Försäkring	1	1
Stockholm Business Region	0	0
S:t Erik Markutveckling	-2	-2
S:t Erik Livförsäkring	52	52
St utred o.statistikkontor AB	0	0
Övriga bolag	0	0
Koncernjusteringar, netto	-78	-70
Resultat koncernen totalt	0	877

BILAGA 1:2

Bruttoinvesteringar justerad budget 2009

Budget 2009

Mnkr	Budget 2009 Justerad	KF-Budget 2009
Moderbolaget		
Stockholms Stadshus AB	0	0
Dotterbolagen		
Svenska Bostäder 1)	2 500	2 342
Familjebostäder	1 548	1 216
Stockholmshem	1 186	881
Micasa Fastigheter	665	280
Centrum Kompaniet 2)		
SISAB	619	850
Bostadsförmedlingen	2	2
Stockholm Vatten	671	640
Stockholms Hamnar	397	382
Stokab	495	240
Stockholm Parkering	148	125
Stockholms Stadsteater	9	9
Globenarenorna	133	95
S:t Erik Försäkring	0	0
Stockholm Business Region	1	2
S:t Erik Markutveckling	35	0
S:t Erik Livförsäkring	165	80
Sthlms stads utredn- och statistikkontor	0	0
Övriga bolag	0	0
Koncernjusteringar, netto	0	0
Koncernen totalt	8 573	7 144

1) För budget 2009 bolagens förslag ingår 213 mnkr i kostnadsförda investeringar för Svenska Bostäder

Budgetjusteringar och omslutningsförändringar
Driftbudget

Mnkr	Tillstyrkta budgetjusteringar	Tillstyrkta omslutningsförändringar kostnader	Nämndens justerade nettobudget inkl kap kostn.
Kommunfullmäktige m.m.			
1. KF, KS och SLK m.m.	-270,4	-80,3	-1 223,6
2. KF/KS kansli	0,0	0,0	-12,3
Revisorskollegiet	0,0	0,0	-27,7
Servicenämnden	-5,1	-114,6	-14,1
Valnämnden	8,9	0,0	-16,9
Stadsdelsnämnderna (R I)	-5,3	-1 923,6	-15 680,2
Brand- och räddningsnämnden (R III)	289,0	0,0	0,0
Exploateringsnämnden (R I)	0,0	0,0	590,0
Fastighetsnämnden (R III)	13,8	-111,5	33,8
Idrottsnämnden (R VIII)	0,0	-48,8	-554,1
Kulturnämnden, kulturförvaltn. (R VIII)	-19,0	-16,9	-800,3
Kulturnämnden, stadsarkivet (R VIII)	-0,1	-4,7	-45,6
Kyrkogårdsnämnden (R III)	0,0	-4,5	-120,2
Miljö- och hälsoskyddsnämnden (R III)	0,0	-22,0	-60,4
Socialtjänstnämnden (R VII)	-4,0	-84,7	-1 012,6
Stadsbyggnadsnämnden: sbk (R II)	-5,0	-11,8	-189,3
Stadsbyggnadsnämnden: USK (R II)	0,0	0,0	0,0
Trafik- och renhållningsnämnden (R II)			
trafik- och gatuverksamheten	-17,5	-139,5	-692,0
renhållningsverksamheten	0,0	-3,9	-1,4
Utbildningsnämnden (R IV)	-2,0	-932,6	-11 786,3
Äldrenämnden (R VI)	0,0	-15,7	-64,0
Överförmyndarnämnden (R VII)	0,0	-1,8	-28,9
SUMMA		-3 516,9	-31 704,6

Anmärkning: siffrorna i tabellerna är avrundade och summerar därför inte exakt

BILAGA 2:2

Budgetjusteringar och omslutningsförändringar Investeringar

Mnkr	Tillstyrkta budgetjusteringar	Tillstyrkta omslutningsförändringar utgifter	Nämndens justerade nettoutgifter
Kommunfullmäktige m.m. 1. KF, KS och SLK m.m.	-1,0	0,0	-1,0
Servicenämnden	0,0	0,0	-5,0
Stadsdelsnämnderna (R I)	0,0	0,0	-159,0
Brand- och räddningsnämnden (R III)	50,0	0,0	0,0
Exploateringsnämnden (R I)	0,0	-189,6	-1 706,5
Fastighetsnämnden (R III)	-50,0	-5,0	-430,0
Idrottsnämnden (R VIII)	0,0	-4,5	-300,0
Kulturnämnden, kulturförvaltn. (R VIII)	-9,0	0,0	-35,5
Kulturnämnden, stadsarkivet (R VIII)	0,0	0,0	-1,0
Kyrkogårdsnämnden (R III)	0,0	0,0	-20,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden (R III)	0,0	0,0	-1,3
Socialtjänstnämnden (R VII)	0,0	0,0	-1,0
Stadsbyggnadsnämnden: sbk (R II)	0,0	0,0	-1,5
Trafik- och renhållningsnämnden (R II)	0,0	0,0	0,0
trafik- och gatuverksamheten	-44,0	-33,4	-694,0
renhållningsverksamheten	0,0	-40,8	-40,0
Utbildningsnämnden (R IV)	0,0	0,0	-90,0
SUMMA	-54,0	-273,3	-3 485,8

Anmärkning: siffrorna i tabellerna är avrundade och summerar därför inte exakt

Budgetjusteringar som finansieras ur Central medelsreserv 2

Mnkr	
KF m.m. - ökade kostnader för övertagande av bidrag till bland annat SIWI	-1,5
Servicenämnden - ökade kostnader startkostnader ekonomiadministration	-4,2
Servicenämnden - ökade kostnader Kontaktcenter förskola	-0,9
Valnämnden - ökade intäkter statsbidrag m.m.	8,9
Fastighetsnämnden - ökade intäkter kopplade till internräntor	15,7
Kulturnämnden, kulturförvaltningen - ökade kostnader bibliotekstrukturen	-19,0
Kulturnämnden, stadsarkivet - ökade kostnader handlingar USK	-0,1
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden - Minskade kostnader för Stiftelsen Hotellhem	1,1
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden - Ökade kostnader för bidrag till utomstående organisationer	-4,2
Stadsbyggnadsnämnden - ökade kostnader försening BAGGIS	-5,0
Trafik- och renhållningsnämnden - ökade kostnader taxa för vatten och avlopp	-17,5
Stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör - ökade kostnader MAR	-0,8
Stadsdelsnämnd Kungsholmen - ökade kostnader MAR	-0,8
Stadsdelsnämnd Södermalm - ökade kostnader Reimers specialförskola	-1,5
Stadsdelsnämnder - ökade/minskade avskrivningar, stadsmiljö enligt nedan	-1,2
Beviljade projekt för minskad sjukfrånvaro	
Stadsdelsnämnd Kungsholmen - ökade kostnader	-0,5
Stadsdelsnämnd Farsta - ökade kostnader	-0,7
Stadsdelsnämnd Skärholmen - ökade kostnader	-0,6
Stadsdelsnämnd Spånga-Tensta - ökade kostnader	-0,5
Stadsdelsnämnd Älvsjö - ökade kostnader	-0,5
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden - ökade kostnader	-0,4
Utbildningsnämnden - ökade kostnader	-2,0
Summa projekt för minskad sjukfrånvaro	-5,2
Summa	-36,2

Bilaga 3:2

Budgetjusteringar som finansieras ur Central medelsreserv 4

Mnkr

Trafik- och renhållningsnämnden - ökade utgifter för Hjorthagens trafikplats och tillgänglighetsåtgärder	-44,0
Kulturnämnden, kulturförvaltningen - ökade utgifter bibliotekstrukturen	-9,0
KF m.m. - ökade investeringsutgifter för inventarier och maskiner	-1,0
Summa	-54,0

Omfördelning av budget mellan nämnder

Mnkr

KF m.m. - Överföring av ansvaret för FLAI till Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden	0,5
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden - Överföring av ansvaret för FLAI från KF m.m.	-0,5
Brand- och räddningsnämnden - Överföring till KF m.m.	269,4
KF m.m. - Överföring från Brand- och räddningsnämnden	-269,4
Brand- och räddningsnämnden - Överföring av investeringsmedel till Fastighetsnämnden	50,0
Fastighetsnämnden - Överföring av investeringsmedel från Brand- och räddningsnämnden	-50,0
Summa	0,0

Budgetjustering internränta

Mnkr

Brand- och räddningsnämnden - minskade kostnader internränta	19,6
Fastighetsnämnden - ökade kostnader kreditivränta	-1,9
Stadsdelsnämnder - ökad/minskad internränta, stadsmiljö enligt nedan	1,8
Summa	19,5

Justering av kapitalkostnader stadsmiljö

Mnkr

	Avskrivningar	Internränta
Stadsdelsnämnd Rinkeby-Kista	0,6	0,3
Stadsdelsnämnd Spånga-Tensta	-0,2	-0,2
Stadsdelsnämnd Vällingby-Hässelby	0,1	0,3
Stadsdelsnämnd Bromma	-0,2	-0,3
Stadsdelsnämnd Kungsholmen	-0,2	-0,1
Stadsdelsnämnd Norrmalm	0,1	0,0
Stadsdelsnämnd Östermalm	-0,2	0,1
Stadsdelsnämnd Södermalm	0,1	0,6
Stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör	-0,6	0,3
Stadsdelsnämnd Skarpnäck	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Farsta	-0,1	0,1
Stadsdelsnämnd Älvsjö	-0,3	-0,2
Stadsdelsnämnd Hägersten-Liljeholmen	-0,3	0,6
Stadsdelsnämnd Skärholmen	0,0	0,3
Summa	-1,2	1,8

Justering av indikatorer

Justering av målvärden för indikatorer

Indikator	Målvärde i budget 2009	Förslag på nytt målvärde
Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd	tas fram 2009	6,0%
Andel aspiranter som har avslutats exklusive återremitterade, tre månader efter inskrivning på Jobbtorg	tas fram 2009	40%
Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	Max 6,0 %	3,5%
Andel personer i procent som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna bidragstagare	tas fram 2009	62%
Antal ej verkställda domar (funktionsnedsättning)	tas fram 2009	0
Antal ej verkställda beslut enligt LSS eller SoL (funktionsnedsättning)	tas fram 2009	0
Antal ej verkställda domar (äldreomsorg)	tas fram 2009	0
Andel barn och unga i biståndsbedömd öppenvård (IoF)	tas fram 2009	70%
Andel vuxna i biståndsbedömd öppenvård (IoF)	tas fram 2009	70%
Antal ej verkställda beslut LSS (IoF)	tas fram 2009	0
Antal ej verkställda beslut SoL (IoF)	tas fram 2009	0
Nettotillskott av parkeringsplatser	tas fram 2009	öka
Andel elever som uppnått LUS 15 i årskurs 3.	tas fram 2009	75%
Andel elever som uppnått kravnivån på de nationella proven i år 9"	tas fram 2009	80%
Andel av stadens storkök eller storhushåll i stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	100%	20%
Antal ej verkställda beslut enligt LSS eller SoL, exkl. de som frivilligt kvarstår i kö i avvaktan på ett valt boende (äldreomsorg)	tas fram 2009	0
Antal ej verkställda domar (IoF)	tas fram 2009	0
Andel farligt avfall inkl. batterier och elavfall i soppåsen och grovavfall (Trafik- och renhållningsnämnden)	tas fram 2009	0,6%

Övriga förändringar

Indikator	Förslag till förändring
Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha (alla nämnder)	Omfattar även stadens bolag
Antal besökare på öppna dagverksamheter för äldre	Justering av indikatortext till "Antal besök på öppna dagverksamheter för äldre"
Andel sjukskrivningar där kontakt tas med den sjukskrivne på första dagen	Ersätts med aktivitet "Samtliga nämnder ska utarbeta rutiner så att ansvarig chef säkerställer att kontakt alltid tas på första sjukskrivningsdagen"
Antal ej verkställda beslut enligt LSS och SoL, exkl. de som frivilligt kvarstår i kö i avvaktan på ett valt boende (äldreomsorg)	Utöver existerande rapportörer läggs även Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden till
Antal ej verkställda domar (äldreomsorg)	Utöver existerande rapportörer läggs även Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden till
Antal ej verkställda domar (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	Utöver existerande rapportörer läggs även Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden till
Antal ej verkställda beslut enligt LSS eller SoL (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	Utöver existerande rapportörer läggs även Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden till

Bilaga 4:2

Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta livsmedel	Följande utgår som rapportörer: brand- och räddningsnämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden, valnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden
Antal färdigställda bostäder, exkl ombyggnader	Justering av indikatortext till "Antal färdigställda bostäder"
Antal färdigställda bostäder, exkl ombyggnader (varav i city)	Justering av indikatortext till "Antal färdigställda bostäder (varav i city)"

Uppmaningar till stadens nämnder och anmodningar till stadens bolag

Stadens nämnder uppmanas att se över årsmål utifrån de, i detta ärende, justerade indikatorerna och i förekommande fall ta fram nya värden tillsammans med aktiviteter som stöder dessa. Nämnder som inte har angett årsmål eller har årsmål som ska justeras ska redovisa dessa i tertialrapport 1.

Stimulans för Stockholm

- För att kunna prioritera och tidigarelägga projekt inom idrottsverksamheten uppmanas idrottsnämnden att genomföra det uppdrag, som nämnden fick i budget 2009, och till tertialrapport 1 arbeta fram en långsiktig planering för idrottsverksamheten samt upprätta en långsiktig investeringsplan i underlag till budget för 2010 och inriktning 2011-2012. Nämnden uppmanas också att ge förslag på investeringar som kan tidigareläggas.

Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Stockholm ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

- Fastighetsnämnden uppmanas att i tertialrapport 1 redovisa sin aktivitetsplan för upphandling och konkurrens.
- De nämnder som inte har för avsikt att fortsätta konkurrensutsättningen under 2009 uppmanas att överväga om det finns verksamheter som kan drivas av andra än staden i enlighet med fullmäktiges beslut.
- Hägersten-Liljeholmen, Norrmalm och Skärholmen stadsdelsnämnder samt kulturnämnden, fastighetsnämnden och kyrkogårdsnämnden uppmanas att utveckla arbetet för en ökad konkurrensutsättning och vidta aktiviteter som stöder detta.
- Samtliga nämnder uppmanas att överväga när egenregionbud ska lämnas i upphandlingar och i dessa fall klargöra förutsättningarna för eventuella intraprenader. Nämnderna ska i tertialrapporterna redovisa skälen för att egenregionbud lämnas i upphandlingar.

Jobb istället för bidrag

- Stadsledningskontoret uppmanar stadsdelsnämnderna att intensifiera samarbetet med jobbtorgen, arbetsförmedlingen och försäkringskassan om personer som står långt från arbetsmarknaden.
- Utbildningsnämnden uppmanas att besluta om aktiviteter som främjar samarbetet mellan vuxenutbildningen och jobbtorgen.
- Stadsdelsnämnderna Farsta, Hässelby-Vällingby och Spånga-Tensta har låga årsmål för indikatorn ”Andel flyktingar som är självförsörjande efter

BILAGA 5:2

introduktion exkl. flyktingar som flyttat till annan kommun” och uppmanas att justera årsmålen samt ta fram aktiviteter som stöder dessa.

- Samtliga nämnder uppmanas att justera årsmålen för indikatorn ”Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha”. Stadens bolag anmodas att fastställa årsmål för indikatorn.
- Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden uppmanas att fastställa årsmål för indikatorn ”Andel aspiranter som har avslutats, exklusive återremitterade, tolv månader efter inskrivning på Jobbtorg Stockholm” samt ta fram aktiviteter som stöder detta.
- Kungsholmens och Östermalms stadsdelsnämnder redovisar felaktiga årsmål för indikatorn, ”Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd” och uppmanas därför att justera årsmålet.

En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

- Hägersten-Liljeholmens och Kungsholmens stadsdelsnämnder samt Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden uppmanas att justera till ett mer ambitiöst årsmål och formulera aktiviteter som stöder en 100 procentig andel miljöbilar 2010.
- Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden uppmanas att återkomma med ett justerat årsmål för andelen ekologisk mat tillsammans med aktiviteter som stöder detta.
- Stadsdelsnämnderna Bromma, Enskede-Årsta-Vantör, Hässelby-Vällingby, Rinkeby-Kista, Skarpnäck, Skärholmen, Östermalm, samt socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden uppmanas att redovisa årsmål för andel verksamheter som sorterar ut matavfall som bättre stämmer överens med kommunfullmäktiges årsmål samt vidta aktiviteter som stöder detta.
- Skolfastigheter i Stockholm AB och Micasa fastigheter AB anmodas återkomma med årsmål för indikatorna gällande obligatorisk ventilationskontroll i tertiärrapport 1.

Bostadsbyggnadstakten ska vara hög

- Stadsbyggnadsnämnden uppmanas att revidera årsmålet för den nya indikatorn som mäter tiden från planbeställning till beslutad detaljplan för normalt respektive enkelt planförfarande i syfte att väsentligt korta tiden.

Stockholmarna ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv

- Kulturnämnden uppmanas att ange årsmål för den obligatoriska nämndindikatorn ”Antalet besök av barn och ungdomar vid professionella kulturarrangemang”.

Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald

- Stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista och Älvsjö uppmanas att justera sina årsmål för antal avknoppade enheter, ta fram aktiviteter som stöder samt kommentarer till satta årsmål.

Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö

- Stadsdelsnämnderna uppmanas att vidta åtgärder så att barnomsorgsgarantin kan uppfyllas.
- Södermalms och Kungsholmens stadsdelsnämnder uppmanas att aktivt arbeta för att på sikt minska antalet barngrupper över 14 respektive 18 barn till samma nivå som övriga stadsdelsnämnder.
- Stadsdelsnämnder med låg andel förskollärare uppmanas att vidta åtgärder för att öka andelen förskollärare så att det pedagogiska arbetet leds av högskoleutbildad personal.

Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka – trygghet, värdighet och valfrihet ska prägla hela omsorgen

- Stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Skärholmen och Östermalm uppmanas att återkomma med justerade årsmål för indikatorn omsorgspersonalen ska ha en grundutbildning tillsammans med aktiviteter som stöder dessa.
- Samtliga stadsdelsnämnder uppmanas att öka ambitionsnivån och intensifiera sitt arbete med utbyggnad för att målet om 100 nya lägenheter för personer med funktionsnedsättning ska nås och återkomma med justerade årsmål och aktiviteter som stöder dessa.
- Stadsdelsnämnden Hägersten-Liljeholmen uppmanas att justera årsmålet om ej verkställda beslut och ta fram aktiviteter som stöder detta.
- Stadsdelsnämnder med årsmål 40 procent eller lägre för indikatorerna ”Andel barn och unga respektive vuxna i biståndsbedömd öppenvård” uppmanas att justera dessa och ta fram aktiviteter som stöder detta.
- Stadsdelsnämnderna med årsmål 50 procent eller lägre för indikatorn nya familjehem ska ha genomgått grundutbildning uppmanas att justera dessa och ta fram aktiviteter som stöder målet.
- Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden uppmanas att vidta aktiviteter för att säkra att grundutbildningen ges på de språk som efterfrågas.

Stadens ska vara en attraktiv arbetsgivare

- Exploateringsnämnden uppmanas att justera sina årsmål för NöjdMedarbetarIndex (NMI), då nuvarande mål är lägre än utfallet 2008.
- Alla nämnder uppmanas att vid varje nytt sjukfall följa stadens rehabiliteringsprocess.
- Skarpnäck och Skärholmens stadsdelsnämnder uppmanas att tydligare beskriva det arbete som kommer att bedrivas för att minska sjukfrånvaron.
- Samtliga nämnder uppmanas att under 2009 genomföra den nya aktiviteten "Samtliga nämnder ska utarbeta rutiner så att ansvarig chef säkerställer att kontakt alltid tas på första sjukskrivningsdagen".

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Budgeten ska vara i balans

- Trafik- och renhållningsnämnden uppmanas att återkomma med en redovisning om medel för trimningsåtgärder och hur de ska användas.
- Trafik- och renhållningsnämnden och exploateringsnämnden uppmanas att i projekt där staten är huvudman teckna avtal på sådant sätt att staten får ta en större andel av plankostnaderna än vad som generellt medges i hittills tecknade avtal, i syfte att ge täckning för de kostnader berörda nämnder har i anslutning till projekten.
- Fastighetsnämndens uppmanas rymma kostnaden för bildandet av ett gemensamt brandförbund inom befintlig investeringsram.
- Servicenämnden uppmanas att återkomma i tertialrapport 1 med en förtydligad beräkning av startkostnader för ekonomiadministration och eventuell ny begäran.
- Kulturnämnden uppmanas att återkomma i samband med tertialrapporterna med prognos för genomförandet av satsningen på biblioteksstrukturen.

Övrigt

- Stadsdelsnämnderna uppmanas att ge servicenämnden i uppdrag att genomföra upphandlingen för sommarkoloniverksamheten för kommande år.

Resultatenheter

Nämnd
<p>Rinkeby-Kista</p> <p>Akalla Norra, förskolorna Akalla Hill och Bullerbyn Akalla Södra, förskolorna Trädgården och Barnkullen Dalhagsenheten, förskolorna Lofoten, Brostugan, Blomsterängen och Solbacken Husbygårdsenheten, förskolorna Trollskogen, Solrosen och Björkbacken Kista förskoleenhet, förskolorna Fröhuset, Igelbäcken och Ribegården Bredby-Askeby enhet, Mellanbyplan 25, Fornbyvägen 13, Bredbyplan 34, Ovanbygränd 20 Enheten Kvarnlyckan, Degerbygränd 20, 22, Kuddbygränd 22, Hindertorpsgränd 27 Enheten Gamlebyplan, Gamlebyplan 3, 9 Enheten Fyrklövern, Rinkebysvägen 20A, 20 B, 22 Enheten Treklövern, Norra vägen 4, Norra vägen 10, Knutbygränd 6 Rinkeby-Kista dagliga verksamheter Gruppbostad område 1 Gruppbostad område 2</p>
<p>Skarpnäck</p> <p>Björkhagens förskolor Kärrtorp-Enskededalens förskolor Skarpnäcksfältets förskolor inkl familjedaghem/Flerfamiljssystem Bagarmossens förskolor Hammarbyhöjdens servicehus Hemtjänstenhet Björkhaga (t.o.m. 2009-03-31) Hemtjänstenhet Kärrtorp-Enskededalen/Hammarbyhöjden (t.o.m. 2009-03-31) Hemtjänstenhet Bagarmossen/Skarpnäcksfältet (t.o.m. 2009-03-31) Norra hemtjänstenheten (fr.o.m. 2009-04-01) Södra hemtjänstenheten (fr.o.m. 2009-04-01)</p>
<p>Älvsjö</p> <p>Solberga vård- och omsorgsboenden Resultatenhet 1, förskolorna Akleja, Vågavilja, Långsjö och Rödkulla Resultatenhet 2, förskolorna Lillskogen, Matrisen, Mullegården och Solkatten Resultatenhet 3, förskolorna Baltazar, Snöripan och Muminstugan samt familjedaghem i Herrängen Resultatenhet 4, förskolorna Skogsgläntan och Trollsländan (fd Vandrarskon) Resultatenhet 5, förskolorna Citrusgården, Prästängen och Solängen Resultatenhet 6, förskolorna Sjöstjärnan, Sylvester och Äppelängen samt familjedaghem i Solberga</p>

Bilaga 6:2

Spånga-Tensta

Förskolan Aslögsvägen 19-21, Utgårdsvägen 55, Sörgårdsvägen 155, Älvkvarnsvägen 132
Förskolan Bifrostvägen 2-6, Gamla Bromstensvägen 111
Förskolan Björingeplan 1, Tisslingepl 48, Faringeplan 8, Holmingegränd 6
Förskolan Duvbovägen 127, Fältvägen 3, Småbjörksvägen 1
Förskolan Gullingeplan 30
Förskolan Harspåret 7-9
Förskolan Johannelundsvägen 9-11 och 13 Ekstocksvägen 25
Förskolan Kompassbacken 7 och Skydraget 34, Gribbyvägen 32
Förskolan Kämpingebacken 3 och 7, Elinsborgsbacken 12 och 13-15
Förskolan Risingeplan 33 Tisslingeplan 40
Förskolan Salagatan 44 och 50, Kälvestavägen 120, Slånbacken 8, Spånga Stationsväg 83
Förskolan Skäftebacken 42
Förskolan Solhems Hagväg 55, Solhemsbackarna 10
Förskolan Spånga Kyrkväg 470-474
Förskolan Sundbyvägen 86 och 78
Förskolan Söderbergavägen 34. Tornbacken 11
Förskolan Tensta Allé 10, Åvingegränd 29, Tensta Allé 40
Förskolan Tensta Allé 18
Förskolan Tensta Allé 52 och 46, Hjulsta Backar 3-5
Förskolan Tenstavägen 101 och 103
Enheten för daglig verksamhet, FRIDA
Bromstengården

Bromma

Fsk Abrahamsbergs förskolor
Fsk Alvik förskolor
Fsk Beckomberga förskolor
Fsk Blackebergs förskolor
Fsk Bromma Kyrka förskolor
Fsk Familjecenter med förskolor
Fsk Mariehälls och Bällstas förskolor
Fsk Nockeby förskolor
Fsk Ulvsunda förskolor
Fsk Åkeslunds förskolor
Fsk Ålstens förskolor
Fsk Äppelvikens förskolor
Personligt stöd
Gruppbostad öst
Gruppbostad väst
Daglig verksamhet
Dagverksamheten
Öppen hemjänst
Blackebergs äldreboende
Tunets äldreboende
Tranebergs äldreboende
Brommagårdens äldreboende
Mälarbackens vård och omsorgsboende
Långskeppet

Hässelby-Vällingby

Fsk Kannjutargränd 24
Fsk Bräckegatan 12 (inkl smågrupp)
Fsk Abiskovägen 8
Fsk Grimstagatan 57 (allmän förskola)
Öfsk Grimstagatan 179
Fsk Jämtlandsg. 118 (smågrupp)
Fsk Jämtlandsg. 181
Fsk Multrågatan 49
Fsk Vällingbyvägen 61
Fsk Vällingbyvägen 145
Fsk Söderberga Gårdsväg 21A
Fsk Njurundagatan 10-12
Fsk Solleftegatana 14
Fsk Söderberga Allé 1 (smågrupp)
Fsk Räckstavägen 98
Fsk Gudmunrågatan
Fsk Skattegårdsvägen 73-75
Fsk Västergöksvägen 115
Fsk Ullvidevägen 177
Fsk Ivarkärrsvägen 119
Fsk Skattegårdsv 71A
Fsk Ryttemästarvägen 91
Fsk Tumultgränd 69
Fsk Renfanegränd 6
Fsk Ivarkärrsvägen 4B
Fsk Skogsnävergränd 16
Fsk Måbärsstigen 39
Fsk Aprikosgatan 64-68
Fsk Fyrklöverbackarna 14
Öfsk Ormängsgatan 16
Fsk Smedshagsvägen 5
Öfsk Carl Bondes väg 44
Fsk Olle Engkvists väg 12
Fsk Melongatan 24
Fsk Beata Sparres gr 22
Fsk Ormängsgatan 71
Fsk Maltesholmsv 91
Fsk Friherregatan 7
Fsk Astrakangatan 106

Bilaga 6:4

fortsättning Hässelby-Vällingby

Fsk Liljeörnsgränd 35A
Fsk Astrakängsgatan 125
Fsk Kaprifolvägen 12
Fsk Enspännargatan 1
Fsk Lingonrisgränd 4
Fsk Drivbänksvägen 1
Fsk Drivb v 1 (handikappavd)
Fsk Älghagsstigen 50
Fsk Snödroppsgränd 27
Fsk Älvdalsvägen 42
Fsk Brunklövergränd 20
Fsk Gulsippsgränd 6
Fsk Tårpilsgränd 14
Fsk Brandliljegränd 3
Fsk Brunklövergränd 18
Hässelgårdens vård- omsorgsboende
Skolörtens vård- omsorgsboende

Farsta

Förskolor - Farsta Strand
Förskolor - Centrala Farsta/Fagersjö
Förskolor - Gubbängen
Förskolor - Hökarängen
Förskolor - Sköndal
Förskolor - Tallkrogens

Enskede-Årsta-Vantör

Örby förskolor
Högdalens förskolor
Hagsätra 1 förskolor
Hagsätra 2 förskolor
Rågsved 1 förskolor
Rågsved 2 förskolor
Snösätra förskolor
Dalens förskolor
Blåsut förskolor
Årsta 2 förskolor
Årsta 3 förskolor
Enskede Gårds förskolor
Östbergas förskolor
Sturebys förskolor
Mårtensgårdens äldreboende
Hemtjänsten Stureby
Hemtjänsten Gullmarsplan
Hemtjänsten Enskededalen
Hemtjänsten Högdalen
Hemtjänsten Bandhagen/Örby

fortsättning Enskede-Årsta-Vantör

Hemtjänsten Årsta
 Korttidshem funktionsnedsatta
 Årsta Stureby gruppboende
 Äldreomsorgens kostenheter
 Rågsveds servicehus
 Årsta vård- och omsorgsboende

Kungsholmen

Förskoleenheten Fridhem
 Förskoleenheten Hantverkaren
 Förskoleenheten Kvarnbergen
 Förskoleenheten Marieberg
 Förskoleenheten Mälarstråket
 Förskoleenheten Pilgårdarna
 Västra Kungsholmens förskoleenhet
 Förskoleenheten Språkriket
 Kungsholmens korttidshem (inklusive förskolan Kronobergsgatan)
 Habiliteringsenheterna
 Parkleken Kronobergsparken
 Parkleken Rålambshovsparken
 Kungsholmens dagliga verksamheter
 Enheten för personlig assistans
 Gruppboendena Strandparken, Herden, Kronoberg och Tegelprämen (intraprenad)

Norrmalm

Mitt i City förskolor
 Karlbergs förskolor
 Johannes förskolor
 Matteus förskolor
 Vasaparkens förskolor
 Odenplans förskolor
 Sabbatsbergs förskolor
 Fritidsenheten
 Drottninggatans hemtjänst
 Birkastans Hemtjänst

Bilaga 6:6

Östermalm

Karlaplan/Hjorthagens förskolor (ny från 2009)
Starrängsringens förskolor
Centrala Östermalms förskolor
Engelbrekts förskolor
Gärdets förskolor
Hedvig Eleonoras förskolor
Hemtjänst Östermalm
Rio servicehus

Södermalm

Färggårdstorgen och English preschool
Hamnens förskolor
Högalids förskolor
Maria förskolor
Maria Gamla stans förskolor
Midgårds förskolor
Nytorget förskolor
Reimersholmes förskolor
Rosenlunds förskolor
Sjöstadens förskolor
Sofia förskolor
Söderförskolor
Södra Hammarbyhamnens förskolor
Södra stations förskolor
Tanto förskolor
Zinkensdamms förskolor

Hägersten-Liljeholmen

Västertorp
Hägerstensåsen
Gröndal
Mälarhöjden
Fruängen
Årstadal
Midsommarkransen
Aspudden/Ekensberg
Axelsberg/Örnsberg
Glasade gångens dagliga verksamhet
Västertorps dagliga verksamhet
Socialpsykiatriska boendeenheten
Liljeholmens gruppboende
Fruängens yrkesgrupp
Hägerstens gruppboende
Liljeholmens dagliga verksamhet
Rehabenheten
Fruängsgårdens servicehus
Aygården
Trekantens servicehus
Liljeholmens hemtjänst
Hägerstens hemtjänst

<p>Skärholmen Bredängs förskolor Skärholmens förskolor Vårberg/Sättras förskolor Öppen hemtjänst Skärholmens servicehus Sättra vård- och omsorgsboende</p>
<p>Service nämnden Hela servicenämnden är en resultatenhet.</p>
<p>Idrottsnämnden Utomhusanläggning i västerort (intraprenad)</p>
<p>Kommunstyrelsen, stadsledningskontoret Visningsenheten inom Internationella avdelningen</p>
<p>Socialtjänst- och arbetamarknadsnämnden Familjerådgivning Tillståndsenheten</p>
<p>Utbildningsnämnden Akallaskolan Bredbyskolan Husby-/Husbygårdsskolan Igelbäcksskolan Knutbyskolan Kvarnbacksskolan Kvarnbyskolan Oxhagsskolan Rinkeby-/Askebyskolan Stenhagsskolan Ärvingeskolan Bromstensskolan Bussenhusskolan Elinsborgsskolan Enbacksskolan Gullingseskolan Hjulsta skolor Spånga grundskola Backluraskolan Björnbodaskolan Grimstaskolan</p>
<p>Hässelbygårdsskolan Loviselundsskolan Maltesholmsskolan Nälstaskolan Smedhagsskolan Vinstaskolan Alviksskolan</p>

Bilaga 6:8

Fortsättning Utbildningsnämnden

Beckomobergskolan
Blackebergsskolan
Högländsskolan (inkl gymnasiedelen)
Norra Ängby skolor
Nya Elementar
Olovlundsskolan
Smedslättsskolan
Ålstensskolan
Äppelviksskolan
Aspuddensskola
Ekensbergsskolan
Gröndalsskolan/Årstadalsskolan
Hägerstensåsen/hamnens skola
Mälarhöjdens skola
Nybohovsskolan
Västertorpsskolan
Eiraskolan
Klastorpsskolan/Kullskolan/Essingeskolan
Kungsholmens grundskolor
Rålambshovsskolan
Adolf Fredriks musikklasser
Johannes skola
Karlbergs skolor
Lilla Adolf Fredriks skola
Rödabergsskolan
Vasa Real/Gustav Vasa skola
Engelbrektsskolan
Gärdesskolan/Olaus Petri/Hjorthagen skola
Hedvig Eleonora skola
Östermalmsskolan
Eriksdalsskolan
Katarina Norra skola
Mariaskolan
Sjöstadsskolan
Sofia distansundervisning
Södermalmskolan
Tullgårdsskolan
Åsö skola
Bandhagens skola
Enskedefältets skola
Enskedskolan
Hagsätra/Ormkärrsskolan
Nytorpsskolan (inkl Österholmsskolan)
Rågsvedsskolan
Skanskvarnskolan

Fortsättning Utbildningsnämnden

Snösätraskolan
Årstaskolan
Örbyskolan
Ostberga-/Sturebyskolan
Fagersjöskolan
Gubbängsskolan
Hökarängsskolans särskolor
Kvickentorpsskolan
Sköndalsskolan/Sandåkraskolan
Tallkrogens skola
Herrängensskola
Johan Skyttes skola
Kämpetorpsskolan
Långbrodalsskolan
Sjöängsskolan
Solbergaskolan
Särskolan Alvsjö
Bagarmossen - Brotorp skola
Björkhagen - Hammarby skola
Skarpnäcksskolan
Bredängsskolan
Lillholms-/Ekholmsskolan
Sätraskolan
Söderholmsskolan
Spånga gymnasium
Södra Latins gymnasium
Kungsholmens gymnasium/Sth musikgymnasium
Tensta gymnasium
Östra Reals gymnasium
Frans Schartaus gymnasium
Blackebergs gymnasium
Stockholms RH-gymnasium
ESS-gymnasiet
Stockholms hotell-och restaurangskola
Stockholms transport-och fordonsgymnasium
IB-skolan Syd
Thorildsplans gymnasium
Uppdragsavdelningen